

Uradni list

Evropske unije

C 97

Zvezek 50

Slovenska izdaja

Informacije in objave

28. april 2007

Obvestilo št.	Vsebina	Stran
	III <i>Pripravljalni akti</i>	
	Evropski ekonomsko-socialni odbor	
	433. plenarno zasedanje 15. in 16. februarja 2007	
2007/C 97/01	Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o predlogu sklepa Evropskega parlamenta in Sveta o ustanovitvi Evropskega svetovnega odbora za politiko statističnih informacij Skupnosti COM(2006) 653 konč. — 2006/0217 (COD)	1
2007/C 97/02	Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o okoljskih standardih kakovosti na področju vodne politike in spremembi Direktive 2000/60/ES COM(2006) 397 konč. — 2006/0129 (COD)	3
2007/C 97/03	Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o sporočilu Komisije: Zaustavitev izgube biotske raznovrstnosti do leta 2010 in pozneje — Ohranjanje storitev ekosistemov za blaginjo ljudi COM(2006) 216 konč.	6
2007/C 97/04	Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o celovitem preprečevanju in nadzorovanju onesnaževanja (kodificirana različica) COM(2006) 543 konč. — 2006/0170 (COD)	12
2007/C 97/05	Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o predlogu direktive Sveta o čistopasemskem plemenskem govedu (kodificirana različica) COM(2006) 749 konč. — 2006/0250 (CNS)	13
2007/C 97/06	Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o minimalnih varnostnih in zdravstvenih zahtevah za uporabo delovne opreme delavcev pri delu (druga posebna direktiva v smislu člena 16 (1) Direktive 89/391/EGS) (kodificirana različica) COM(2006) 652 konč. — 2006/0214 (COD)	14
2007/C 97/07	Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o varstvu delavcev pred tveganji, povezanimi z izpostavljenostjo azbestu med delom (kodificirana različica) COM(2006) 664 konč. — 2006/0222 (COD)	15

2007/C 97/08	Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o evropski politiki na področju logistike	16
2007/C 97/09	Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o sporočilu Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij — Strategija za varno informacijsko družbo — Dialog, partnerstvo ter povečanje vpliva in moči COM(2006) 251 <i>konč.</i>	21
2007/C 97/10	Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o sporočilu Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o pregledu regulativnega okvira EU za elektronska komunikacijska omrežja in storitve	27
2007/C 97/11	Mnenje Evropskega ekonomsko socialnega odbora o Sporočilu Komisije na podlagi člena 138(2) Pogodbe ES o krepitvi pomorskih delovnih standardov COM(2006) 287 <i>konč.</i>	33
2007/C 97/12	Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o odnosih med EU in Japonsko: Vloga civilne družbe	34
2007/C 97/13	Resolucija Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o izvajanju prenovljene lizbonske strategije	39

III

(Pripravljalni akti)

EVROPSKI EKONOMSKO-SOCIALNI ODBOR

433. PLENARNO ZASEDANJE 15. IN 16. FEBRUARJA 2007

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o predlogu sklepa Evropskega parlamenta in Sveta o ustanovitvi Evropskega svetovalnega odbora za politiko statističnih informacij Skupnosti

COM(2006) 653 konč. — 2006/0217 (COD)

(2007/C 97/01)

Svet je 22. decembra 2006 sklenil, da v skladu s členom 262 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosi za mnenje o zgoraj omenjenem dokumentu.

Zaradi nujnosti zadeve je Evropski ekonomsko-socialni odbor na 433. plenarnem zasedanju 15. in 16. februarja 2007 (seja z dne 16. februarja 2007) imenoval za glavno poročevalko go. FLORIO ter sprejel mnenje s 105 glasovi za in 2 vzdržanima glasovoma.

1. Ozadje

1.1 EESO želi v tem mnenju izraziti svoje stališče do predloga Komisije ⁽¹⁾ za sklep Evropskega parlamenta in Sveta, s katerim naj bi se prenovil CEIES (Evropski svetovalni odbor za statistične informacije na gospodarskem in socialnem področju).

1.2 CEIES je od ustanovitve deloval kot posvetovalni organ dialoga med proizvajalci in uporabniki statističnih podatkov na ravni EU.

1.3 Komisija v obrazložitvenem memorandumu svojega predloga poudarja, da se je pri posvetovanjih o prenovi CEIES-a pokazalo, da obstajajo naslednji skupni cilji:

— manj obsežen in bolj učinkovit organ;

— prenovljeni CEIES bi prispeval k večji kakovosti statističnih podatkov Skupnosti;

— prenovljeni CEIES bi moral imeti strateško vlogo pri pomoči Svetu, Evropskemu parlamentu in Komisiji glede usklajevanja ciljev in prednostnih nalog politike statističnih podatkov Skupnosti;

— sestava prenovljenega CEIES-a mora na vsak način izražati interese vseh subjektov, ki jih zanima evropska statistika, tudi civilne družbe.

2. Predlog Komisije

2.1 Komisija predlaga sklep o ustanovitvi novega odbora CEIES, ki je v členu 1 preimenovan v *Evropski svetovalni odbor za politiko statističnih informacij Skupnosti* in ima nalogo usklajevati prednostne naloge in strateške cilje Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije pri politikah Skupnosti za statistične informacije.

2.2 CEIES bi moral pri pripravi statističnih programov Skupnosti imeti najpomembnejšo vlogo. Na podlagi zaprosila Komisije bo oblikoval stališča o:

— relevantnosti programa za evropsko integracijo in razvoj ter dejavnosti EU ob upoštevanju gospodarskega, socialnega in tehničnega napredka;

— virih in stroških za izvajanje programa.

2.3 Poleg tega ima CEIES nalogo, da Komisijo obvešča o področjih, kjer nastane potreba po novih statistikah, in svetuje o tem, kako zahteve uporabnikov vplivajo na kakovost informacij.

⁽¹⁾ COM(2006) 653 fin. — 2006/0217 (COD).

2.4 CEIES na zahtevo Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije daje mnenja o:

- zahtevah uporabnikov pri razvoju politike statističnih informacij Skupnosti;
- prednostnih nalogah statističnega programa Skupnosti;
- vrednotenju obstoječih statistik;
- kakovosti podatkov in načinu njihovega razširjanja.

2.5 CEIES lahko Evropskemu parlamentu, Svetu in Komisiji predloži tudi poročila o zahtevah uporabnikov in stroških za posredovanje podatkov.

2.5.1 Komisija vsako leto poroča o upoštevanju mnenj CEIES-a.

2.6 S predlogom sklepa se zmanjša število članov CEIES-a z 79 na 25. Člen 4 se glasi: „Komisija imenuje 14 članov Odbora po posvetovanju z Evropskim parlamentom in Svetom. Za imenovanje teh članov vsaka država članica pošlje Komisiji seznam dveh kandidatov z dobro strokovno usposobljenostjo na statističnem področju. Komisija si prizadeva, da sestava članov pravično zastopa interese civilne družbe, vključno z znanstvenimi krogi, in ustrezno zajema različna statistična področja iz statističnega programa Skupnosti.“

2.6.1 „Deset članov neposredno imenujejo organi, katerih člani so:

- predstavnik Evropskega parlamenta,
- predstavnik Sveta,
- predstavnik Evropskega ekonomsko-socialnega odbora,
- predstavnik Odbora regij,
- predstavnik Evropske centralne banke,
- dva predstavnika Odbora za statistični program,
- predstavnik Združenja evropskih industrijskih in delodajalskih konfederacij (Union of Industrial Employers' Confederation of Europe — UNICE),
- predstavnik Evropske konfederacije sindikatov (European Trade Union Confederation — ETUC),
- predstavnik Evropskega združenja obrti, malih in srednje velikih podjetij (European Association of Craft Small and Medium-sized Enterprises — UEAPME).“

2.6.2 „Generalni direktor Eurostata je član Odbora po uradni dolžnosti.“

2.7 Ta reforma daje možnost, da se pri zelo zapletenih statističnih zadevah ustanovijočasne delovne skupine pod predsedstvom člana CEIES-a.

2.8 Predlog sklepa vključuje razveljavitev Sklepa Sveta 91/116/EGS.

3. Ugotovitve in sklepi

3.1 Zaradi širitve EU na 27 držav članic je med drugim potrebna prenova odbora CEIES, s čimer se strinja tudi sam odbor. Tak organ mora biti čim bolj reprezentativen, ne le glede različnega stanja v posameznih državah članicah, temveč tudi glede potreb uporabnikov in proizvajalcev v Evropi.

3.2 Močnejša strateška vloga CEIES-a pri izbiri prednostnih nalog in ocenjevanju ter možnost, da se takoj oblikujejo ad-hoc skupine, je pomemben korak, da ta organ pridobi potrebna pooblastila in sredstva.

3.3 S ciljem ustvariti nov, manjši in učinkovitejši odbor, se ni težko strinjati, vendar je treba zagotoviti neodvisnost, merodajnost in nevtralnost njegovih članov. Zato EESO izraža začudenje nad novo sestavo CEIES-a: če naj ta organ, kot je predvideno, spodbuja dialog med uporabniki in pripravljavci statističnih podatkov, bi morala biti z vidika EESO zastopanost institucij precej manjša.

3.4 Poleg tega predvidena sestava ne zagotavlja izražanja resničnega stališča institucij, kot sta Evropski parlament ali sam EESO, saj predstavljata različne politične oz. interesne skupine.

3.5 EESO je institucija z nalogo, da zastopa različne gospodarske in družbene organizacije ter akterje civilne družbe. Le po en predstavnik iz EESO in drugih institucij EU v novem CEIES-u zožuje pomen tega evropskega svetovalnega organa.

3.6 Prav zaradi svoje vloge in sestave bi moral imeti EESO večjo težo pri posvetovanjih — ne toliko zaradi institucionalne vloge temveč zaradi sposobnosti, da izrazi stališče evropske civilne družbe.

3.7 Predlog sklepa predvideva 14 članov, ki bi zastopali civilno družbo, ne navaja pa, po kakšnih merilih bi se izbirala različna evropska združenja. Poleg tega je še 10 predstavnikov institucij, socialnih partnerjev EU ter Eurostata.

3.8 Zato EESO sicer podpira prenovo CEIES-a, vendar zahteva, da se v predlogu Komisije prizna in bolj poudari posvetovalna vloga EESO na področju skupnih statističnih informacij Skupnosti.

V Bruslju, 16. februarja 2007.

Predsednik

Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

Dimitris DIMITRIADIS

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o okoljskih standardih kakovosti na področju vodne politike in spremembi Direktive 2000/60/ES

COM(2006) 397 konč. — 2006/0129 (COD)

(2007/C 97/02)

Svet je 15. septembra 2006 sklenil, da v skladu s členom 175 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosi za mnenje o zgoraj omenjenem dokumentu.

Strokovna skupina za kmetijstvo, razvoj podeželja in okolje, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 25. januarja 2007. Poročevalec je bil g. BUFFETAUT.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 433. plenarnem zasedanju 15. in 16. februarja 2007 (seja z dne 15. februarja) s 188 glasovi za, 1 glasom proti ter 9 vzdržanimi glasovi.

1. Razlogi za direktivo o okoljskih standardih kakovosti

— letno povprečje,

1.1 Ta predlog je v bistvu predlog za „hčerinsko direktivo“ Okvirne direktive o vodah (2000/60/ES). Okvirna direktiva opredeljuje strategijo boja proti kemičnemu onesnaževanju vode. Kemikalije lahko škodujejo vodnim ekosistemom in povzročijo izginjanje vrst in habitatov. Poleg tega se onesnaževala lahko kopičijo v živilski verigi, zaradi česar so ljudje lahko izpostavljeni onesnaževalom v vodnem okolju ne samo z uživanjem rib in morskih sadežev ter pitne vode, temveč tudi pri športnih in rekreativnih dejavnostih.

— najvišja dovoljena koncentracija.

1.2 Poudariti je treba tudi, da se onesnaževala lahko nahajajo v okolju še mnogo let po njihovi zakonski prepovedi, prenašajo na dolge razdalje in prispejo na območja, ki se na prvi pogled ne zdijo onesnažena.

2.2 Tako se okoljski standard kakovosti ne bi določali le na osnovi najvišje dovoljene koncentracije, ki zagotavlja, da se kratkoročno izognemo resnim trajnim posledicam za ekosisteme zaradi akutne izpostavljenosti, temveč tudi na osnovi letnega povprečja, s čimer se dolgoročno izognemo trajnim posledicam stalne izpostavljenosti, ki ni nujno akutna.

1.3 Izvor teh onesnaževal je lahko zelo različen: gospodinjstva, kmetijstvo, sežigalnice, industrija itd.

2.3 Komisija predlaga, da se standardi za večino snovi določajo na podlagi koncentracije onesnaževal v površinski vodi. Vendar za nekatere snovi, ki se lahko kopičijo v živilski verigi, Komisija opozarja, da bi lahko bile omejitve, ki se nanašajo samo na površinsko vodo, nezadostne za preprečitev posrednih učinkov in sekundarnega onesnaževanja. Zaradi tega predlaga, da bi morale okoljske standarde kakovosti za žive organizme za tri od teh snovi (heksaklorobenzen, heksaklorobutadien in živo srebro) določiti države članice.

1.4 Kot prvi korak je Komisija predložila seznam 33-ih snovi, ki na ravni Skupnosti veljajo za najbolj problematične (Odločba 2455/2001/ES). Cilj tega predloga direktive je zagotoviti „visoko raven varovanja“ pred nevarnostmi za vodno okolje ali nevarnostmi, ki se prenašajo po vodnem okolju, in so posledica teh 33 prednostnih snovi in nekaterih drugih onesnaževal.

1.5 Za doseg tega cilja predlog direktive določa okoljske standarde kakovosti. Poudarja tudi, da so bili v več aktih Skupnosti v zadnjih letih sprejeti številni postopki za nadzor emisij, ki so potrebni za doseganje teh standardov.

3. Razdelitev pristojnosti med Evropsko unijo in državami članicami

1.6 Razveljavljene naj bi bile tudi nekatere „hčerinske direktive“, da bi lahko upoštevali znanstveni in tehnični napredek ter onesnaževala, ki doslej niso bila vključena.

2. Metoda določanja okoljskih standardov kakovosti

2.1 Komisija predlaga kombinacijo dveh meril za merjenje:

3.1 Komisija predlaga, da se okoljski standardi kakovosti za vodo določajo na evropski ravni, s čimer bi zagotovili enako raven varovanja okolja v vseh državah članicah in enake konkurenčne pogoje za gospodarske subjekte. Komisija meni, da bi morali sedanji sistemi za nadzor onesnaževanja državam članicam na splošno omogočati, da dosežejo standarde kakovosti. Če pa so potrebni dodatni ukrepi, je treba njihovo sprejetje prepustiti državam članicam, da lahko vključijo ustrezne nadzorne ukrepe v program ukrepov, ki ga je treba pripraviti za vsako vodno območje v skladu s členom 11 okvirne direktive.

4. Predlagani ukrepi

4.1 Glavni elementi direktive so:

- določitev okoljskih standardov kakovosti z uvedbo prehodnih območij prekoračitve;
- priprava popisa odvajanj, emisij in uhajanj, da se preveri, ali so doseženi cilji zmanjšanja;
- razveljavitev nekaterih „hčerinskih direktiv“;
- opredelitev prednostno nevarnih snovi med 14 snovmi v okviru pregleda, kakor zahteva Odločba 2455/2001/ES.

5. Splošne ugotovitve

5.1 Preprečiti onesnaževanje voda z nevarnimi snovmi, ki predstavljajo potencialno resna tveganja s trajnimi posledicami, je cilj, ki ga lahko samo podpremo.

5.2 Po mnenju EESO je pomembno, da Komisija ostane sposobna zagotavljati zanesljivo in znanstveno podkrepljeno takojšnje prepoznavanje vseh snovi, ki bi lahko povzročile onesnaženost površinskih voda, ter določanje razumnih standardov kakovosti za najvišje dovoljene koncentracije takšnih snovi, bodisi posamičnih ali kombiniranih. EESO podpira prvotni seznam prednostnih snovi in standardov iz obravnavanega predloga. Predlaga izvajanje izčrpne, znanstvene in pregledne letne presoje, s pomočjo katere se bo določalo, ali je treba na seznam dodati nove snovi in ali je treba za katere od snovi določiti nove najvišje dovoljene koncentracije. Preučiti je treba zlasti druge snovi, ki jih konvencija OSPAR ali drugi ustrezni mednarodni sporazumi opredeljujejo kot prednostne.

5.3 EESO izraža zaskrbljenost, ker za svinec, nikelj in njune spojine še ni določenih dokončnih standardov. Delu na tem področju je treba dati prednost in po možnosti pravočasno določiti ustrezne mejne vrednosti, da bodo lahko zajete v obravnavano direktivo, preden bo sprejeta.

5.4 Glavni namen izboljšanja kakovosti voda je varovanje živih organizmov in živilske verige vse do človeka. Če bi bilo mogoče zanesljivo, dosledno in učinkovito izmeriti vsebnost vseh onesnaževal v živih organizmih, bi bilo v osnovi bolje, da se standardi določijo in nadzorujejo na ta način. Na splošno pa je to še vedno težko in trenutno je pri večini prednostnih snovi ustrežnejše in običajno dovolj zanesljivo določiti standard za najvišjo dovoljeno koncentracijo v površinskih vodah. (Predlog, da se pri preverjanju skladnosti upoštevata letno povprečje in najvišja dovoljena koncentracija, je realističen, dobro utemeljen in upravičen.)

5.5 Obstaja pa nekaj strupenih snovi, za katere je značilno kopičenje v členih živilske verige. Pri teh snoveh samo standard za površinske vode ne zagotavlja zadostne zaščite pred toksičnimi učinki. Zaželeno je, da se v skladu s predlogom Komisije za te snovi določi standard na podlagi najvišje dovoljene koncentracije v tkivih rib, mehkužcev, rakov in drugih živih organizmov. Med te snovi sodijo heksaklorobenzen, heksaklorobutadien in metilno živo srebro. V prihodnosti bodo morda dodane še druge snovi. Zaenkrat še ni nesporne metode za določanje standardov na takšen način, zato Komisija predlaga samo, da se državam članicam dovoli, da takšne standarde uvedejo za tri doslej ugotovljene snovi.

5.6 Glede na trenutno znanje je to treba sprejeti. Kljub temu pa EESO poziva Komisijo, da še naprej podpira nadaljnje znanstvene analize pojava kopičenja določenih strupenih snovi v organizmih ter da si bo pripravljena prizadevati za širšo uporabo standardov za najvišje koncentracije strupenih snovi v živih organizmih, ko bodo znanost in metode za nadzor bolj uveljavljene. Do takrat je treba vzpostaviti nadzor, ki bo zagotovil, da se stopnje onesnaženosti usedlin in živih organizmov ne bodo povišale.

5.7 Odločitev za uvedbo popisov odvajanj, emisij in uhajanj, ki jih povzročajo dejavnosti ljudi, na osnovi katerih naj bi se preverjalo, ali so cilji zmanjšanja ali prenehanja onesnaževanja doseženi, je razumna. Težko je namreč pripraviti popoln popis naravnih virov onesnaževanja. Kljub temu bi lahko bilo v nekaterih primerih koristno ugotoviti povezavo med „naravnim“ in „človeškim“ onesnaževanjem.

5.8 Pri popisih se je treba izogibati neskladnostim in podvajanju z drugimi instrumenti na področju zaščite površinskih voda.

5.9 Vprašanje prehodnih območij prekoračitve se obravnava realistično, vendar ne popolnoma zadovoljivo. Zagotoviti, da to ne bo vplivalo na okoljsko kakovost preostalega površinskega vodnega telesa, se zdi težka naloga. Če bo ta koncept prehodnih območij uresničen, je treba razviti natančno metodologijo za določitev teh območij in krajev meritve onesnaženosti.

5.10 Treba je opozoriti na sosednje države, ki niso članice EU, na območju katerih izvirajo reke, ki tečejo skozi države EU, ali ki imajo z državo članico EU skupno mejo, ki poteka preko jezera. Če države zunaj EU ne skrbijo za varstvo voda, utegnejo biti prizadevanja držav članic EU zaman, ciljev za leto 2015 pa ne bo mogoče doseči. Te okoliščine je treba upoštevati pri presoji in izvajanju direktive. To vprašanje obravnava člen 12 okvirne direktive.

6. Posebne ugotovitve in opažanja

6.1 **Časovni načrt:** Kot rok, do katerega morajo biti emisije odpravljene ali nevarne prednostne snovi umaknjene s trga, je v členu 4(5) predloga direktive določeno leto 2025. Okvirna direktiva o vodah pa določa, da morajo biti cilji okoljske kakovosti doseženi do leta 2015. Upoštevanje tega roka bi lahko bilo v nekaterih primerih težko, zlasti ker se je sprejetje te hčerinske direktive zavleklo. Kljub temu si morajo države članice po najboljših močeh prizadevati za doseg tega cilja, čeprav obstaja možnost, da se pod določenimi restriktivnimi pogoji dopustijočasne izjeme od pravila. EESO Komisiji priporoča, da spremlja napredovanje izvajanja ter da je pripravljena predlagati dodatne ukrepe za doseg čim večje skladnosti do roka in s čim manjšimi odstopanji.

6.2 Vloga držav članic

EESO podpira odločitve, da se državam članicam prepusti odgovornost za sprejemanje ustreznih dodatnih ukrepov, saj je položaj, ki se obravnava, v številnih primerih odvisen od lokalnih in regionalnih značilnosti. Vendar pa je to fleksibilnost treba izravnati z zanesljivimi mehanizmi za povratne informacije, kot je predvideno tudi v ukrepu 4 sporočila Komisije ⁽¹⁾.

6.2.1 Komisija je pri povzetku pravnih instrumentov (točka 3), ki so državam članicam na razpolago za doseg ciljev okvirne direktive o vodah glede prednostnih snovi, precej optimistična, zlasti ker za nekatere pomembne vire onesnaževanja ne obstaja nobena ustreznna ureditev, na primer za razpršeno onesnaževanje z gospodinjskimi izdelki ali storitvene industrije, za katero bi bile potrebne nove direktive o izdelkih.

6.2.2 Pod temi pogoji je nerealistično domnevati, da bodo države članice lahko sprejele nove določbe, ki med seboj niso popolnoma skladne, zlasti če jih bodo verjetno nadomestili novi evropski predpisi.

6.3 Zaščita virov pitne vode

6.3.1 Posledica sprejetja predloga direktive bo razveljavitev Direktive 75/440/ES o zaščiti površinske vode za odvzem pitne vode. Pri spreminjanju zakonodaje je treba ohraniti skladnost med novo direktivo in direktivo o pitni vodi ⁽²⁾.

6.4 Spremljanje

6.4.1 Za ohranjanje napredka pri uresničevanju ciljev te direktive in zagotavljanje enakih pogojev v vsej Evropi bodo potrebni doslednejši in zanesljivejši standardi spremljanja. EESO z zanimanjem pričakuje nove predloge za vodni informacijski sistem za Evropo (Water Information System for Europe), ki naj bi jih v kratkem predložili, in upa, da jih bo mogoče uporabiti za natančno spremljanje izvajanja direktive o prednostnih snoveh.

7. Skladnost med direktivo o okoljskih standardih kakovosti za vodo in uredbo REACH

7.1 Treba je zagotoviti skladnost med določbami predložene direktive in uredbe REACH, čeprav je Komisija načeloma že napovedala uspešen zaključek pogajanj o uredbi REACH in s tem njeno uresničitev. Opozoriti je treba tudi na to, da je pri okoljskih standardih kakovosti za vodo treba upoštevati uvedbo novih kemičnih snovi na trg.

8. Sklepi

8.1 Odbor se strinja s predlaganim predhodnim seznamom prednostnih snovi in predlaganimi standardi za te snovi. Vendar pa poziva k dopolnitvi manjkajočih standardov za svinec in nikelj ter k uvedbi zanesljivega postopka za redno preverjanje seznama in standardov, da se lahko po potrebi nemudoma in učinkovito aktualizirajo.

8.2 EESO odobrava splošno usmeritev predloga direktive.

8.3 Uresničitev ciljev kakovosti okolja do leta 2015 bo izziv. Kljub temu EESO opozarja, da morajo države članice okrepiti svoja prizadevanja za doseg teh ciljev.

8.4 EESO poudarja, da je pri izvajanju te direktive in uresničevanju njenih ciljev treba uporabljati sistem izmenjave informacij in nadzora ukrepov držav članic. Pozdravlja pobudo Komisije za razvoj vodnega informacijskega sistema za Evropo („Water Information System for Europe“ (WISE)).

8.5 EESO priporoča, da se zagotovi skladnost med novim predlogom in veljavnimi besedili in da se sprejme ustrezna evropska zakonodaja za določene vire onesnaževanja, ki jih veljavna zakonodaja ne vključuje (na primer razpršeno onesnaževanje z gospodinjskimi izdelki).

V Bruslju, 15. februarja 2007.

Predsednik

Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

Dimitris DIMITRIADIS

⁽¹⁾ COM(2006) 398 konč.

⁽²⁾ Direktiva 98/83/ES.

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o sporočilu Komisije: Zaustavitev izgube biotske raznovrstnosti do leta 2010 in pozneje — Ohranjanje storitev ekosistemov za blaginjo ljudi

COM(2006) 216 konč.

(2007/C 97/03)

Evropska komisija je 22. maja 2006 sklenila, da v skladu s členom 262 Pogodbe ES Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosi za mnenje o zgoraj omenjenem dokumentu.

Strokovna skupina za kmetijstvo, razvoj podeželja in okolje, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 25. januarja 2007. Poročevalec je bil g. RIBBE.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 433. plenarnem zasedanju 15. in 16. februarja 2007 (seja z dne 15. februarja) s 137 glasovi za, 7 glasovi proti in 5 vzdržanimi glasovi.

1. Povzetek sklepov in priporočil Odbora

1.1 Pri opisu položaja se EESO in Komisija strinjata: ohranitev biotske raznovrstnosti je potrebna in osrednja naloga, h kateri nismo obvezani le z etično-moralnega vidika. Hitrejše in uspešnejše ukrepanje je potrebno tudi iz gospodarskih razlogov, ki jih je dovolj. Gospodarske izgube, ki izhajajo iz upada storitev ekosistemov, že danes znašajo nekaj sto milijard EUR. To je zapravljanje, ki si ga naše gospodarstvo enostavno ne more privoščiti.

1.2 Izginjanje vrst v Evropi je rezultat milijonov posameznih odločitev o vrednotah v zadnjih desetletjih, ki so se v absolutno prevladujoči meri sprejemale v okviru sedanjih zakonov. Delež nezakonitih ukrepov pri upadanju biotske raznovrstnosti v Evropi je zanemarljiv.

1.3 Razvoj biotske raznovrstnosti je — kljub političnim obljubam — na žalost negativen, vzrok za to pa ni pomanjkanje znanja o tem, kako se spoprijeti z izginjanjem vrst. Doslej je manjkalo politične volje, da bi se že dolgo priznane ukrepe tudi zares izvedlo. Izkušnje z mrežo Natura 2000 govorijo zase.

1.4 Razloge za to Komisija v svojem sporočilu pravilno navaja, med drugim zaradi „nezmožnosti uprav in konvencionalnih ekonomskih znanosti, da bi prepoznale gospodarsko vrednost naravnega kapitala in storitev ekosistemov“. To in dejstvo, da je etično-moralni razlog ohranjanja biotske raznovrstnosti pri načrtovanju in političnem pretehtavanju bolj drugorazredno obravnavan, je pripeljalo k sedanjemu poslabšanju položaja.

1.5 Med zahtevami in resničnostjo se raztezajo izredne vrzeli, ki jih je treba zapolniti, če želimo preprečiti izgubo verodostojnosti.

1.6 EESO pozdravlja predložitev akcijskega načrta in meni, da je v njem navedenih 160 ukrepov smiselni; večina jih pa ni

novih, temveč so že nekaj let na dnevnem redu. Prihodnost bo torej pokazala, ali bo politika s predložitvijo akcijskega programa dejansko končno našla moč za *občutne spremembe* ali pa se bodo uresničile bojazni mnogih naravovarstvenikov, da politika sicer ponovno razpravlja o družbenopolitično aktualnem področju, da pa bo pri verbalnem ukrepanju tudi ostalo.

1.7 Kot osrednjo kritično točko sporočila Komisije EESO vidi manjkajoč strateški odziv na vprašanje, ki se je pojavilo v raziskovalnem mnenju z dne 18.5.2006⁽¹⁾, zakaj so med ukrepi, ki bi jih bilo treba sprejeti, napovedmi, kako se bo ukrepalo, in resničnostjo na področju biotske raznovrstnosti tako globoke vrzeli. EESO obžaluje, da je ta problem v sporočilu Komisije in akcijskem načrtu skoraj popolnoma izključen.

1.8 EESO meni, da je posebej pomembno dati prednost četrtemu političnemu področju, tj. baza znanja, kajti tako se bodo državljani in politiki začeli bolj zavedati dejanskih posledic svojega ravnanja.

1.9 Poudariti bi bilo treba dejstvo, da je treba državam, ki mejijo na Unijo, pomagati pri ohranjanju njihove biotske raznovrstnosti in poskušati preprečiti situacije, da bi EU ali posamezne države članice sofinancirale projekte, ki bi lahko privedli do izgube biotske raznovrstnosti v državah, ki niso članice EU.

1.10 EESO podpira koncept globalne odgovornosti EU, kot jo opisuje Komisija. Medtem ko EU in države članice usmerjajo manj kot 0,004 % gospodarske moči v ustrezne ukrepe za globalni razvoj biotske raznovrstnosti in njeno ohranjanje, raste njihova odgovornost za globalno uničevanje biotske raznovrstnosti (npr. tropski gozdovi). V prihodnje se lahko zaradi razvoja na trgu biološkega goriva položaj še nadalje poslabša.

⁽¹⁾ UL C 195 z dne 18.8.2006, str. 96.

1.11 EESO opozarja na pomanjkljivost, da je dejanski akcijski načrt na razpolago izključno v angleškem jeziku kot „tehnična priloga“ in zato le v obliki posebnega dokumenta SEC. Komisijo poziva, da akcijski načrt prevede v vse uradne jezike in poskrbi za njegovo širjenje po internetu in v tiskani obliki.

1.12 Uresničevanje ciljev akcijskega načrta bi morala nadzorovati obstoječa skupina strokovnjakov za biotsko raznovrstnost. EESO meni, da je nujno potrebno precej bolj intenzivno vključiti civilno družbo.

2. Ključne točke in ozadje predloga Komisije

2.1 Potem ko je EU že leta 1998 v strategiji o biotski raznovrstnosti opozorila na — dobesedno — izgubo *velikega dela* biotske raznovrstnosti, so se voditelji držav in vlad EU leta 2001 poenotili o cilju zaustavitve *dramatične* izgube biotske raznovrstnosti (v EU) do leta 2010 ⁽²⁾. Evropski javnosti je bilo poleg tega na tem zasedanju obljubljeno, da bo poskrbljeno za ponovno oblikovanje habitatov in naravnih sistemov.

2.2 V tem sporočilu, ki ga spremlja *akcijski načrt za ohranitev biotske raznovrstnosti*, Komisija spet izčrpno in prepričljivo opisuje sedanjí položaj na področju ohranjanja biotske raznovrstnosti, bolje rečeno, nenehne izgube biotske raznovrstnosti. Ta izguba je, kar kažejo tudi vse študije Evropske agencije za okolje ter t. i. „rdeči seznamí“ ogroženih živalskih in rastlinskih vrst na nacionalni ravni, še zmeraj zelo zaskrbljujoča. Komisija v sporočilu ugotavlja, da je uresničitev oblikovanega cilja zaustavitve izgube biotske raznovrstnosti do leta 2010 še daleč in da bo mogoče negativni razvoj preusmeriti le „z občutnimi spremembami v politiki in praksi“.

2.3 Komisija je nadalje zapisala, da „hitrost in obseg izvajanja nista zadovoljiva“, zahteva „pospešeno izvajanje na ravni Skupnosti in držav članic“, saj sicer „obstaja resna nevarnost, da svetovnega cilja, določenega za leto 2010, ne bomo dosegli“.

2.4 Takšna zgrešitev cilja bi bila po mnenju Komisije problematična z dveh vidikov. Kajti ohranjanje biotske raznovrstnosti ni le etično-moralna obveznost do stvarstva, temveč tudi z gospodarskega vidika smiselna in potrebna. V sporočilu je natančno navedeno, da je biotska raznovrstnost osnova za storitve ekosistema, kamor med drugim sodijo „*proizvodnja hrane, goriva, vlaken in zdravil, regulacija voda, zraka in podnebja, ohranjanje rodovitnosti tal, kroženje hranilnih snovi*“. Globalno se zmanjšujeta približno „*dve tretjini storitev ekosistemov*“, pri tem gre za finančno

škodo — res je, da jo je težko ugotoviti — ki jo Komisija v svojem sporočilu ocenjuje na *stotine milijard evrov*.

2.5 Nadalje sporočilo Komisije preverja, kaj je bilo doslej narejenega in kako uspešno. Pri tem ne gre le za EU samo, temveč za globalno situacijo in globalno odgovornost EU.

2.6 Jedro sporočila je odziv na vprašanje, kaj se mora zgoditi v prihodnje. K temu se (sicer le v obliki dokumenta SEC) pripravlja **akcijski načrt EU**, ki obravnava **štiri glavna politična področja**, opredeljuje **deset prednostnih ciljev** in navaja **štiri nadaljnje glavne podporne ukrepe**.

2.6.1 Prvo politično področje obravnava **biotsko raznovrstnost v EU**. Obsega kar 5 od skupno 10 prednostnih ciljev, in sicer:

- zaščita najpomembnejših habitatov in živalskih vrst v EU,
- ohranitev in obnova biotske raznovrstnosti in storitev ekosistemov na drugih področjih EU,
- ohranitev in obnova biotske raznovrstnosti in storitev ekosistemov v širšem morskem okolju EU,
- krepitev skladnosti regionalnega in ozemelskega načrtovanja prostora z biotsko raznovrstnostjo v EU ter
- zmanjšanje vpliva invazivnih tujih vrst in tujih genotipov na biotsko raznovrstnost v EU.

2.6.2 Drugo politično področje obravnava **EU in svetovno biotsko raznovrstnost**, saj biotska raznovrstnost ni omejena na območje EU, le-ta in države članice pa so se po eni strani obvezale h globalnemu varstvu biotske raznovrstnosti, po drugi pa so preko svojih trgovinskih odnosov soodgovorne za svetovni razvoj. Tukaj so oblikovani trije prednostni cilji, in sicer:

- bistvena okrepitev učinkovitosti mednarodnega upravljanja v zvezi z biotsko raznovrstnostjo in storitvami ekosistemov,
- bistveno povečanje podpore biotske raznovrstnosti in storitev ekosistemov na področju zunanje pomoči EU ter
- bistvena omejitev vpliva mednarodne trgovine na svetovno biotsko raznovrstnost.

2.6.3 Tretje politično področje obravnava temo **biotske raznovrstnosti in podnebnih sprememb** in oblikuje cilj

- podpore prilagajanju biotske raznovrstnosti na podnebne spremembe.

⁽²⁾ Glej sklepe predsedstva Evropskega sveta iz Göteborga 15. in 16. junija 2001.

2.6.4 Sporočilo in ustrezni akcijski načrt kot četrto politično področje obravnava **bazo znanja** in zahtevata kot 10. in zadnji prednostni cilj

- bistveno okrepitev obstoječe baze znanja o varstvu in trajnostni rabi biotske raznovrstnosti v EU in na svetovni ravni.

2.6.5 Pri **štirih glavnih podpornih ukrepih** gre za

- zagotovitev ustreznega financiranja,
- krepitev odločanja v EU,
- oblikovanje partnerstev ter
- razvoj izobraževanja, ozaveščenosti in sodelovanja javnosti.

3. Splošne ugotovitve o vsebini sporočila Komisije

3.1 EESO pozdravlja predložitev sporočila in pripravo akcijskega načrta 22.5.2006, tj. štiri dni po sprejetju raziskovalnega mnenja EESO o **kampanji za ohranitev biotske raznovrstnosti — položaj in prispevek civilne družbe**. EESO ugotavlja, da se analiza sedanjega položaja ter vzrokov v obeh dokumentih skoraj popolnoma prekriva.

3.2 EESO ugotavlja, da so posamezni vzroki za izginjanje vrst in biotopov, npr. intenzivnost izkoriščanja tal oz. opustitev doslej ekstenzivno izkoriščanih življenjskih prostorov, nepropustnost tal in pozidava pokrajine itd., znani že leta in znanstveno različno dokumentirani. Njihova osnova so sklepi in ukrepi gospodarskih akterjev oz. politične odločitve, ki so bile sprejete v okviru obstoječih zakonov; delež ogrožanja biotske raznovrstnosti zaradi nezakonitih ukrepov je sorazmerno majhen. Torej izgubo biotske raznovrstnosti dejansko povzročajo zakonite politične in materialne odločitve ter odločitve o vrednotah; pobuda in podpora za to pogosto prihajata iz sklepov in instrumentov EU, držav članic in občin.

3.3 EESO se glede položaja in analize strinja s sporočilom Komisije in tudi glede obrazložitve, zakaj je ohranitev biotske raznovrstnosti potrebna. Komisija v svojem sporočilu navaja etično-moralne ter gospodarske vzroke, EESO pa v svojem raziskovalnem mnenju podpira „pomensko“ in „uporabno vrednost“ pokrajine in biotske raznovrstnosti.

Biotska raznovrstnost med političnimi zahtevami in resničnostjo

3.4 Obravnavano sporočilo Komisije se priključuje dolgi vrsti političnih dokumentov, ki napovedujejo zaježitev izgube biotske raznovrstnosti. Vedno znova so se oblikovale ustrezne politične obljube, nazadnje na srečanju okoljskih ministrov EU decembra 2006, kjer je bila izražena podpora sporočilu Komisije.

3.5 Na žalost pa EESO ugotavlja, da so med zahtevami in resničnostjo še prepogosto široke vrzeli; in javnost jih seveda opazi. Ministri, pristojni za ribištvo, so na primer decembra 2006 določili kvote ulova za polenovko, ki so po mnenju vseh (!) morskih biologov daleč previsoke in bodo zelo verjetno ogrozile obstoj staleža te ribe. Kljub temu se je govorilo o „dobrih rezultatih“. To pomeni zelo različno vrednotenje problematike in odnosa med vzrokom in vplivom ali pa, da se o temi sicer razpravlja, v resnici pa se še naprej zavestno izvaja politika, ki vodi v izgubo biotske raznovrstnosti.

3.6 Odbor je medtem že v vrsti mnenj o tej temi opozoril na problematiko in posvaril pred izgubo verodostojnosti politike.

3.7 Komisija in EESO zelo očitno različno ocenjujeta vprašanje, v kakšni meri širša javnost, politično odgovorni in najpomembnejši gospodarski akterji problem že poznajo, kako ga ocenjujejo in — prav posebej — kako politično ukrepajo za preprečitev izgube biotske raznovrstnosti. Pri tem EESO ne dvomi, da je izguba biotske raznovrstnosti zaznan problem. In nikogar, nobenega državljana in nobenega politika ne obsoja, da ga pri sprejemanju odločitev zavestno vodi želja po zmanjševanju biotske raznovrstnosti. Toda očitno je zelo težko zares oceniti dolgoročne posledice lastnih odločitev in morebiti iz njih oblikovati zaključke. Še en primer, značilen za ta položaj, so melioracije zemljišč v novih državah članicah, med drugim na Poljskem, v okviru programov za razvoj podeželja v obdobju 2004-2006, načrtovane pa so tudi za obdobje 2007-2013. „Upravljanje vodnih virov v kmetijstvu“, ki se financira iz evropskih skladov, je v glavnem povezano s tehničnim preoblikovanjem rečnih korit. To ima celo vrsto negativnih posledic, predvsem izgubo biotske raznovrstnosti. Te ukrepe žal izvajajo in načrtujejo tudi na potencialnih območjih programa Natura 2000.

3.8 Komisija navaja, da imajo vprašanja biotske raznovrstnosti med drugim tudi v lizbonski strategiji pomembno vlogo, in tudi Odbor regij v svojem mnenju o tem sporočilu izraža naklonjenost sklepom Sveta z dne 23. in 24. marca 2006, kjer Svet poziva, da se ta cilj za leto 2010 prevzame v vsa ključna politična področja lizbonske agende. Vendar EESO zelo dvomi, da se to dogaja. Nasprotno ugotavlja, da se vloga in pomen biotske raznovrstnosti v smislu „gospodarske politike“ le malo upošteva. Tako sta na primer v dokumentih o lizbonski strategiji pojma, kot sta „biotska raznovrstnost“ in „varstvo narave“, kot kaže analiza, kadar sta sploh navedena, bolj v ozadju, v nacionalnih programih reform pa ni nič drugače.

3.9 Komisija ima popolnoma prav, ko v svojem sporočilu navaja „nezmožnost uprav in konvencionalnih ekonomskih znanosti, da bi prepoznale gospodarsko vrednost naravnega kapitala in storitev ekosistemov“. Če bi bila ta vrednost zares priznana in bi se potemtakem „zunanjí stroški“ ponotranjili, se problem v tej obliki ne bi več pojavljal.

3.10 EESO je že v svojem zgoraj navedenem raziskovalnem mnenju ugotovil, da sedaj število konfliktov med različnimi strategijami za spodbujanje gospodarske rasti in biotske raznovrstnosti prej narašča. Gospodarska rast se danes pogosto preveč nediferencirano meri glede na rast količin; ohranjanje biotske raznovrstnosti pa lahko tako gospodarsko rast ovira ali otežuje. Varstvo narave in biotska raznovrstnost tako v večini primerov, pri katerih gre za materialne odločitve in načrtovanje, ne štejeta kot priložnost za gospodarski razvoj, temveč pogosto kot ovira zanj oziroma njegovo preprečevanje. Le tako je mogoče razložiti pritisk, ki je še vedno, deloma celo okrepljeno, uperjen proti direktivi o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst in direktivi EU o varstvu ptic ter mreži, ki se je iz tega razvila, Natura 2000. Čeprav je komisar EU za okolje Dimas trenutno proti spremembi navedenih direktiv ⁽³⁾, je vendarle jasno: varstvo narave mnogokrat velja za konkurenta pri površinah in kot zavora pri razvoju, le izredno redko pa kot osnova za gospodarski razvoj. Finančni stroški oziroma obveznosti, potrebni za uresničevanje Nature 2000, štejejo kot breme in ne kot investicija v prihodnost oz. sredstva za ta projekt sploh niso na razpolago.

3.11 Poleg tega „gospodarskega“ vidika varstva narave in biotske raznovrstnosti, ki je v popolnem nasprotju z gospodarsko utemeljitvijo, ki jo Komisija navaja za ohranitev biotske raznovrstnosti, obstaja še drug problem, ki ga povzročajo odgovorni za varstvo narave sami in je povzročil zaostritev konflikta z lastniki oz. uporabniki zemlje. EESO je že večkrat jasno povedal, da je način na primer načrtovanja mreže NATURA 2000, ki se sedaj tudi izvaja, nazoren primer za to, kako varstvo narave ne more biti uspešno. Ministri na nacionalni oz. lokalni ravni naenkrat kritizirajo pravne podlage, ki so jih pred leti sami oblikovali. Dogaja se, da denarja za nadomestila kmetom, ki so bila obljubljena kot del politike, ni na voljo in da se odločitve sprejemajo mimo vpletenih lastnikov oz. uporabnikov zemlje, namesto da bi le-ti pri tem sodelovali. Tako varstvo narave ni verodostojno in zbuja nezaupanje.

3.12 Pri tem mnogi primeri kažejo, da so smiselne povezave lahko zelo uspešne, če politika in uprave dane obljube tudi držijo in sklepajo prava partnerstva.

⁽³⁾ Kar EESO pozdravlja.

Finančni sklepi EU kot negativni primer

3.13 Prav finančni sklepi vrha EU decembra 2005 za finančno perspektivo 2007-2013 z zmanjšanjem sredstev za 2. steber SKP, ki je posebej pomemben za zagotovitev biotske raznovrstnosti, pričajo, da se pri političnih procesih odločanja kljub obetavnim izjavam in ciljem zmeraj žrtvuje cilj biotske raznovrstnosti. Ko je pol leta po zgoraj navedenih finančnih sklepih vrha EU Komisija v akcijskem načrtu *zagotovitev ustreznega financiranja* za Naturo 2000 opisala kot enega izmed štirih glavnih podpornih ukrepov, je to vsebinsko in formalno gledano sicer pravilna zahteva, toda žal politično ni realistična. Prej jo je mogoče označiti kot dokaz razhajanja med besedami in dejanji.

3.14 EESO je večkrat poudaril, da ima 2. steber SKP, potem ko so se v ta okvir uvrstili še dodatni stroški, kot npr. financiranje mreže Natura 2000 ter izvajanje okvirne direktive o vodah, na razpolago daleč premalo finančnih sredstev. Kaj naj si državljani mislijo o politiki, ki tako očitno nasprotuje sama sebi in izziva konflikte na mestu samem?

3.15 OR ima zato čisto prav, ko v svojem mnenju podpira, da se pri pregledu finančne perspektive 2007-2013 leta 2008 velik del sredstev predvidi za trajnostno kmetijstvo in ohranitev pokrajine.

3.16 Podobno velja za načeloma pravilno zahtevo Komisije, da „je treba zagotoviti sredstva Skupnosti za regionalni razvoj, ki biotski raznovrstnosti koristijo in ne škodujejo, ter oblikovati ravnavesje med načrtovalci, izvajalci in interesi biotske raznovrstnosti“. EESO trdno podpira tudi to, medtem že večkrat navedeno zahtevo. Toda tudi tukaj so razhajanja med (pravilnim) napovedovanjem in vsakdanjo politično prakso očitna, kajti načeloma se ni nič spremenilo. Še naprej se skozi naravovarstveno najdragocenejša območja gradijo infrastrukturni projekti (ki jih deloma sofinancira EU); in kljub potrebnim izravnalnim in nadomestnim ukrepom za varstvo narave na koncu vse skupaj vodi v — glej opis položaja v EU — izgubo biotske raznovrstnosti.

3.17 EESO sicer meni, da mora zahteva, postavljena za strukturne sklade, veljati za vse izdatke EU, če želimo uresničiti cilj, ki smo si ga sami zastavili, tj. oblikovati usklajeno politiko.

3.18 EESO zato prav na vseh področjih, za katere je EU odgovorna zaradi svojih pristojnosti, vidi izhodiščne točke. Kmetijska politika bi bila tak primer. Toda kot kaže sedanjí položaj, obstoječe zakonodajne ureditve ne zadoščajo za splošno ohranjanje biotske raznovrstnosti. Če bo pomoč kmetovalcem vezana „le“ na upoštevanje zakonov, bo kmalu jasno, da to ne spodbuja biotske raznovrstnosti.

3.19 Sedaj direktna izplačila kmetom, ki predstavljajo pretežni del kmetijskega proračuna, v osnovi niso namenjena spodbujanju biotske raznovrstnosti, temveč pripravi kmetov na izzive svetovnih trgov. EESO pa je večkrat poudaril, da tudi „evropski agrarni model“, ki med drugim obsega tudi biotsko raznovrstnost, ne izpolnjuje pogojev svetovnega trga. Pripraviti kmete na svetovni trg, hkrati pa od njih zahtevati, da spodbujajo biotsko raznovrstnost, nista združljiva cilja.

3.20 Zato je Odbor zahteval, „da dokler pogoji svetovnega trga preprečujejo varstvu narave splošno naklonjeno kmetovanje, ... si mora za to prizadevati politika, npr. tako, da se stopnje pomoči za kmetijske okoljske ukrepe toliko zvišajo, da bo mogoče vse kmete v EU pridobiti za okolju prijazne proizvodne postopke“⁽⁴⁾. Tudi tukaj dejanja zaostajajo za napovedmi.

3.21 Jasno je, da se politični položaj pri varstvu biotske raznovrstnosti bistveno razlikuje od drugih političnih področij, npr. finančne politike in politike stabilnosti. Na teh področjih Komisija poskuša — deloma mora kljubovati močnim nasprotovanjem — uveljaviti jasno začrtano politično usmeritev, pri čemer ima na razpolago tudi instrumente (glej maastrichtska merila), da se ohrani smer, za katero je prepričana, da je prava. Na področju ohranjanja biotske raznovrstnosti pa je bilo doslej doseženega komaj kaj več od političnih obljub.

3.22 Prav zaradi tega se EESO v svojem raziskovalnem mnenju osredotoča na vprašanje, kakšno družbeno ozadje omogoča nastanek položaja, kjer sicer vsi podpirajo biotsko raznovrstnost, toda le-ta še kar izginja. Prišel je do zaključka, da je družba (in v veliki meri politika) premalo seznanjena s pomensko in uporabno vrednostjo biotske raznovrstnosti. Če obe vrednosti ohranjanja biotske raznovrstnosti ne bosta zares popolnoma sprejeti in dojeti, nobena politika na tem področju ne bo uspešna. Zato je EESO tudi pozval, da je potrebi po ohranjanju biotske raznovrstnosti treba dati ustrezno politično težišče. Predloženi akcijski načrt EU to problematiko sicer načinja v okviru četrtega političnega področja in glavnih podpornih ukrepov, toda ne tako obsežno, kot bi bilo potrebno.

3.23 EESO na tem mestu ne želi še enkrat ponavljati svojih ugotovitev v zvezi s tem iz mnenja z dne 18.5.2006. Lahko le vztraja, da Komisija, Svet in Parlament še enkrat razmislijo o stališčih EESO. Dramatični položaj pri razvoju biotske raznovrstnosti je znan, nastal pa je večinoma v okviru zakonitega ravnanja. EU je sicer uvedla nekaj ukrepov, ki pa med drugim niso učinkoviti zato, ker se — če se sploh — izvajajo le polovičarsko. Mnoge odločitve pa se sprejmejo, čeprav niso produktivne.

⁽⁴⁾ Prihodnost SKP, mnenje EESO z 21.3.2002, UL C 125 z dne 27.5.2002, str. 87-99. (Ni na voljo v slovenščini.).

4. Posebne ugotovitve

4.1 Akcijski načrt, ki predlaga 160 različnih ukrepov za izboljšanje položaja, v prvi vrsti pomeni, da je bilo doslej na mnogih političnih področjih in na različnih ravneh precej pomanjkljivosti. Vprašati pa se je treba tudi, ali imajo vsi ukrepi isti pomen in ali se bodo vsi začeli izvajati hkrati. To vprašanje pa ne sme pomeniti, da bi EESO za katerega izmed navedenih ukrepov menil, da je napačen. Dvomi le, da se bodo vsi resno izvajali.

4.2 EESO meni, da je četrto politično področje ključnega pomena in mu je treba takoj posvetiti veliko pozornosti: bazo znanja o dejanskem pomenu biotske raznovrstnosti in resničnih dolgoročnih posledicah posameznih odločitev na biotsko raznovrstnost je treba nujno izboljšati. Kajti le, ko bo na voljo ustrezno znanje in ko ga bosta politika in družba zares osvojila, se lahko razvije občutek vpletenosti, ki je politično potreben za doseg „občutnih sprememb v politiki in praksi“, za katere Komisija meni, da so potrebne. Izredno težko je odgovoriti na vprašanje, ali trenutno manjka ustreznega znanja ali bolj politične vztrajnosti oz. volje.

4.3 EU si bo morala postaviti jasna merila glede na to, ali bo svoje napovedi iz akcijskega načrta uresničila, med drugim, ali bo preoblikovala svojo sektorsko politiko in politiko izdatkov. Mnogi vpleteni so skeptični glede decembrskih finančnih sklepov in se sprašujejo, ali se bo EU tega preobrata resno lotila. To skepso še okrepi dejstvo, da je bilo v preteklosti celo tam, kjer učinkovitega varstva biotske raznovrstnosti ne ovirajo niti gospodarski interesi, mogoče doseči komaj opazne uspehe.

4.4 Kot primer za to naj navedemo problematično področje, ki ga celoten dokument Komisije sploh ne obravnava, čeprav je posebnega pomena za mnoge ogrožene vrste, namreč lov. V 27 državah članicah, v Švici in na Norveškem vsako leto ustrelijo ali ujamejo približno 102 milijona ptic, od tega je približno 37 milijonov ptic pevk. Te številke so pokazale lovske statistike. Zagotovo je naslednje: pomemben dejavnik smrtnosti so velike izgube selivskih vrst zaradi lova.

4.5 Vrste ptic, kot so priba, kozica, reglja, poljski škranec, prepelica, divja grlica in puklež, so vrste, katerih številčnost usiha po vsej Evropi ali v nekaterih delih, zato bi jim bilo treba prizanesti z lovom. Pri tem je treba upoštevati, da lov na selivke v večini evropskih držav poteka kot dejavnost prostega časa le majhnega dela prebivalstva. Gospodarske utemeljitve za to ni, lov poteka iz čistega užitka. Kljub temu — ali morda prav zato? — tukaj doslej ni bilo uspeha. Vedno znova se pokaže, kako težko je, da bi posameznik sam spremenil takšne navade, še težje pa je doseči občutne spremembe.

4.6 Grški otok Tilos je izredno pozitiven primer za prikaz, kakšen vpliv lahko ima prepoved lova. Od leta 1993 je na tem otoku prepovedan lov, kar je pripeljalo do izrednega povečanja raznolikosti vrst in števila njihovih predstavnikov. EU je ta razvoj podprla, med drugim s projektom LIFE.

4.7 EESO bi ob zaključku želel opozoriti še na to, da se strinja s konceptom **globalne odgovornosti**, ki ga predlaga Komisija. Toda ugotavlja, da se EU tudi tukaj še nikakor ne more pohvaliti z lovoričkami. Komisija v svojem sporočilu piše, da se zaenkrat „manj kot 1/100 skupnih letnih proračunov Skupnosti in držav članic za razvojno pomoč“, kar pomeni: manj kot 0,004 % vseh izdatkov porabi za mednarodne projekte za ohranitev biotske raznovrstnosti.

4.8 Po drugi strani je treba vedeti, da smo v veliki meri soodgovorni za uničevanje biotske raznovrstnosti v drugih delih sveta. Kot primer sporočilo navaja uničevanje tropskih gozdov. EESO opozarja, da krčenje gozdov ni kontraproduktivno le z vidika varstva biotske raznovrstnosti, temveč tudi zaradi varstva podnebja: 20 % globalnega onesnaženja s CO₂ izvira iz uničenja gozdov!

4.9 EESO poudarja očitno tveganje, s katerim se soočata poljedelstvo in živinoreja zaradi hitre erozije genetskih virov za proizvodnjo hrane.

4.10 EESO je zaskrbljen, da bo na primer zaradi izvajanja strategije EU na področju biogoriv prišlo do nadaljnega masivnega uničevanja tropskih gozdov, če se bodo namesto naravi in okolju prijazno proizvedenih domačih izdelkov uporabljali cenejši uvozni izdelki. Malezija danes proizvede 5 milijonov ton palmovega olja na leto. 90 % izsekane površine deževnega

gozda v tej državi je bilo od leta 1985 do 2000 namenjene plantažam, potrebnim za to proizvodnjo. Obeta se nadaljnje krčenje 6 milijonov ha tropskega gozda, v Indoneziji celo 16,5 milijona ha, da bi pridobili površine za plantaže palmovega olja. Olje je namenjeno izvozu. Toplarna nemške občine Schwäbisch-Hall, ki se rada pohvali kot vzor za energetske politike, več kot 90 % energije za obratovanje pridobiva iz palmovega olja!

4.11 Poleg teh vsebinskih in strateško različnih stališč želi EESO opozoriti še na dve pomembni formalni zadevi:

4.11.1 Za vse vpletene in zainteresirane je iskanje različnih dokumentov EU velika zapreka, kadar želijo pridobiti pregled nad določenim političnim področjem. Zaradi upravno-tehničnih predpisov glede dolžine dokumentov Komisije dejanski akcijski načrt, ki je v kazalu sporočila naveden kot priloga 1, sporočilu Komisije ni priložen. Na voljo je le kot posebni dokument SEC, vendar na naslovnici niti ni naveden pojem „akcijski načrt“. Naveden je le izraz „tehnična priloga“ (technical annex). Akcijski načrt je na voljo le v angleščini (torej ga v drugih uradnih jezikih ni), razen tega je slabo berljiv. To zbuja slabo voljo. EESO zato poziva Komisijo, da akcijski načrt prevede v vse uradne jezike in poskrbi za njegovo širjenje po internetu in v tiskani obliki.

4.11.2 Komisija predlaga, da bi uresničevanje ciljev akcijskega načrta nadzorovala obstoječa skupina strokovnjakov za biotsko raznovrstnost. EESO pa predlaga intenzivnejšo vključitev civilne družbe prav zaradi zgoraj navedenega in v raziskovalnem mnenju podrobno opisanega problema, da sta seznanjenost s to problematiko in „vpletenost“, ki iz tega sledi, daleč premajhni.

V Bruslju, 15. februarja 2007.

Predsednik

Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

Dimitris DIMITRIADIS

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o celovitem preprečevanju in nadzorovanju onesnaževanja (kodificirana različica)

COM(2006) 543 konč. — 2006/0170 (COD)

(2007/C 97/04)

Svet je 11. oktobra 2006 sklenil, da v skladu s členom 175(1) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosi za mnenje o zgoraj omenjenem dokumentu.

Strokovna skupina za kmetijstvo, razvoj podeželja in okolje, zadolžena za pripravo dela na tem področju, je mnenje sprejela 25. januarja 2007. Poročevalec je bil g. Osborn.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 433. plenarnem zasedanju 15. in 16. februarja 2007 (seja z dne 15. februarja) s 188 glasovi za, 2 glasoma proti in 8 vzdržanimi glasovi.

1. Uvod

1.1 Namen predloga Komisije je kodifikacija Direktive Sveta 96/61/ES z dne 24. septembra 1996 o celovitem preprečevanju in nadzorovanju onesnaževanja ter številnih poznejših sprememb direktive.

1.2 Odbor močno podpira redno kodifikacijo zakonodaje EU na vseh področjih. S Komisijo in drugimi institucijami se strinja, da postaja s tem zakonodaja preglednejša in dostopnejša za vse njene uporabnike ter razumljivejša javnosti.

2. Splošne ugotovitve

2.1 Dodatna prednost kodifikacije v tem primeru je v tem, da bo združila vso evropsko zakonodajo o celovitem preprečevanju in nadzorovanju onesnaževanja v eno samo direktivo, preden se kot rezultat sedanjega pregleda preprečevanja in nadzorovanja onesnaževanja predložijo novi predlogi. Tako bo evropskim institucijam in drugim zainteresiranim akterjem olajšala obravnavo morebitnih novih predlogov.

2.2 V zvezi s tem Odbor opozarja na svoje mnenje o napredku pri izvajanju celovitega preprečevanja in nadzorovanja onesnaževanja, ki ga je pripravil decembra 2003 ⁽¹⁾. V tem mnenju je izrazil zaskrbljenost zaradi številnih težav, ki so se že pokazale pri izvajanju direktive. Med drugim je šlo za zaostanke in zmedo pri prenosu, zaostanke in pomanjkanje preglednosti glede zahtev, ki jih morajo izpolnjevati obrati, ki so pod nadzorom v skladu z direktivo o celovitem preprečevanju in nadzorovanju onesnaževanja, težave pri zagotavljanju doslednih standardov inšpekcijskega nadzora delujočih obratov in uveljavljanja pogojev dovoljenja ter številne druge težave.

2.3 Komisija je tedaj pripravila akcijski načrt za hitrejši napredek v celotni Uniji in Odbor z zadovoljstvom ugotavlja, da sedanje študije Komisije o izvajanju kažejo, da je v mnogih delih Unije prišlo do hitrejšega izvajanja.

2.4 Toda Odbor je še vedno zaskrbljen glede številnih vidikov izvajanja, predvsem zato, ker se zdi, da bodo številne države članice verjetno imele precejšnje težave pri zagotavljanju nadzora v skladu z direktivo celovitega preprečevanja in nadzorovanja onesnaževanja v vseh svojih obratih do konca leta 2007, kot to zahteva direktiva. (Večina evropskih držav je imela deset let časa, da doseže polno izvajanje, in celo nove države članice so imele na voljo približno tri leta, da zagotovijo vsaj osnovni okvir za nadzor obratov.) Odbor je še vedno zaskrbljen tudi zaradi pomanjkanja preglednosti glede razlogov, na podlagi katerih so nekateri pristojni organi podelili dovoljenja obratom, ki še zdaleč ne dosegajo mejnih vrednosti emisij, opredeljenih v dokumentih BREF. Osnovno načelo celovitega ocenjevanja, ki bi omogočalo razumen kompromis med emisijami v posamezne vrline okolja, se ne izvaja vedno učinkovito. Razlog za zaskrbljenost so tudi različne prakse glede pogostosti in temeljitosti inšpekcijskih pregledov.

2.5 EESO se veseli svoje vloge pri dajanju dodatnih pripomb v poznejši fazi postopka pregleda zakonodaje o celovitem preprečevanju in nadzorovanju onesnaževanja. Že sedaj poziva Komisijo in druge institucije, da razmislijo o pomembnih novih ukrepih, ki bodo glede na zelo različno stanje izvajanja, ki so ga pokazale sedanje študije Komisije, zagotovili bolj učinkovito izvajanje zakonodaje.

⁽¹⁾ UL C 80, 30.3.2004, str. 29-34.

2.6 Celovito preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja lahko na razumen način, ki upošteva lokalne pogoje in okoliščine, zagotovi stalne izboljšave standardov obratovanja v Evropi. Toda potrebno je veliko časa, da se uveljavi kot pomembna sila za spremembe in napredek pri okoljski učinkovitosti. Da bi ohranilo zaupanje tako gospodarstva kot tudi ostale civilne družbe, je zelo pomembno, da se pregledno izvaja in dosledno uveljavlja v celi Evropi. V nasprotnem primeru ne bo mogoče vzpostaviti dinamičnega okvira za stalno izboljšanje z izkorišča-

njem priložnosti, ki jih ponuja investicijski cikel, ogrožena bo lojalna konkurenca in povečalo se bo nezaupanje v celoten sistem kot sredstvo za izboljšanje okoljske učinkovitosti in boljšo kakovost okolja v celotni Evropi.

2.7 Kodifikacija veljavne zakonodaje v to direktivo je že sama po sebi koristna. Toda nanjo je treba gledati kot na utiranje poti nadaljnjim ukrepom, ki bodo po sedanjí reviziji verjetno potrebni za izboljšanje izvajanja.

V Bruslju, 15. februarja 2007.

Predsednik

Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

Dimitris DIMITRIADIS

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o predlogu direktive Sveta o čistopasemskem plemenskem govedu (kodificirana različica)

COM(2006) 749 konč. — 2006/0250 (CNS)

(2007/C 97/05)

Svet je 22. decembra 2006 sklenil, da v skladu s členoma 37 in 94 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosi za mnenje o zgoraj omenjenem dokumentu.

Strokovna skupina za kmetijstvo, razvoj podeželja in okolje, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 25. januarja 2007. Poročevalec je bil Gilbert BROS.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 433. plenarnem zasedanju 15. in 16. februarja 2007 (seja z dne 15. februarja) s 184 glasovi za, 1 proti ter 16 vzdržanimi glasovi.

1. Uvod

1.1 Namen tega predloga je začeti s kodifikacijo Direktive Sveta 77/504/EGS z dne 25. julija 1977 o čistopasemskem plemenskem govedu. Nova direktiva bo nadomestila različne akte, ki bodo vanjo vključeni; ta predlog v celoti ohranja vsebino aktov, ki se jih kodificira, in jih torej zgolj združuje s samo tistimi oblikovnimi spremembami, ki so potrebne za samo izvedbo kodifikacije.

2. Splošne ugotovitve

2.1 Odbor meni, da je zelo koristno združiti vsa besedila v eno samo direktivo. V skladu z „Evropo državljanov“ tako

Odbor kot tudi Komisija pripisujeta velik pomen poenostavitvi in razjasnitvi prava Skupnosti, da bo jasnejše in dostopnejše državljanom, kar bo zanje pomenilo nove priložnosti in možnost uporabe posebnih pravic, ki jim pripadajo.

2.2 Zagotovljeno je, da ta zbirka predpisov ne predstavlja nikakršnih vsebinskih sprememb in je namenjena le temu, da je pravo Skupnosti predstavljeno jasneje in pregledneje. Odbor ta cilj v celoti podpira in v smislu omenjenega zagotovila pozdravlja predlog.

V Bruslju, 15. februarja 2007.

Predsednik

Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

Dimitris DIMITRIADIS

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o minimalnih varnostnih in zdravstvenih zahtevah za uporabo delovne opreme delavcev pri delu (druga posebna direktiva v smislu člena 16 (1) Direktive 89/391/EGS) (kodificirana različica)

COM(2006) 652 konč. — 2006/0214 (COD)

(2007/C 97/06)

Svet je 22. novembra 2006 sklenil, da v skladu s členom 262 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosi za mnenje o zgoraj omenjenem dokumentu.

Strokovna skupina za zaposlovanje, socialne zadeve in državljanstvo, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 22. januarja 2007. Poročevalec je bil g. VERBOVEN.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 433. plenarnem zasedanju 15. in 16. februarja 2007 (seja z dne 15. februarja 2007) s 181 glasovi za, 2 glasovoma proti in 11 vzdržanimi glasovi.

1. Sklepi in priporočila

1.1 Odbor v glavnem podpira predlog, vendar poziva Komisijo, naj upošteva njegova dva zadržka in ustrezno spremeni uvodne izjave. Poleg tega upa, da bosta Parlament in Svet odobrila predlog po hitrem postopku.

2. Utemeljitev

2.1 Povzetek predloga Komisije

2.1.1 Predmet tega predloga je kodifikacija Direktive Sveta 89/655/EGS z dne 30. novembra 1989 o minimalnih varnostnih in zdravstvenih zahtevah za uporabo delovne opreme delavcev pri delu. Nova direktiva bo nadomestila različne akte, ki bodo vanjo vključeni⁽¹⁾; predlog po mnenju Komisije v celoti ohranja vsebino aktov, ki se kodificirajo, in jih samo združuje z oblikovnimi spremembami, ki so potrebne za samo izvedbo kodifikacije.

2.2 Ugotovitve

2.2.1 Upoštevanje varnostnih in zdravstvenih zahtev pri uporabi delovne opreme je pomemben vidik preventivnih ukrepov. Od leta 1989 so ta pravila predmet minimalne usklajenosti. Direktiva z dne 30. novembra 1989 je bila večkrat spremenjena, da bi bilo mogoče upoštevati veliko različnih delovnih razmer (v glavnem delo na višini) in vključiti širok pristop

zdravja pri delu ob upoštevanju ergonomskih načel. Vse te revizije bi lahko tistim, ki jim je ta zakonodaja namenjena, povzročile težave, čeprav je Komisija začela z neuradno kodifikacijo veljavnih pravil.

2.2.2 Kodifikacija ne sme povzročiti vsebinskih sprememb. Odbor po preučitvi predloga meni, da besedilo v celoti upošteva to osnovno načelo, vendar izraža nekaj zadržkov:

— podobno sta uvodni izjavi (10) in (11) Direktive 2001/45/EGS poudarjali, da je potrebno posebno usposabljanje delavcev, ki morajo uporabljati opremo za delo na višini. Odbor upa, da bo med uvodne izjave predloga kodifikacije uvrščeno tudi to priporočilo;

— po mnenju Odbora bi se morali o tem predlogu posvetovati s Svetovalnim odborom za varnost in zdravje pri delu, kakor določa Sklep Sveta 2003/C 218/01 z dne 22. julija 2003. V skladu z dosedanjjo prakso bi moralo biti to posvetovanje navedeno v uvodnih izjavah Direktive.

2.2.3 Odbor meni, da predlog Komisije — z izjemo zgornjih zadržkov — dobro združuje sedaj veljavne določbe, ki so s tem postale jasnejše, in da to ne povzroča večjih težav.

2.2.4 Odbor v glavnem podpira predlog, vendar poziva Komisijo, naj upošteva njegova dva zadržka in ustrezno spremeni uvodne izjave. Poleg tega upa, da bosta Parlament in Svet predlog odobrila po hitrem postopku.

V Bruslju, 15. februarja 2007.

Predsednik

Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

Dimitris DIMITRIADIS

⁽¹⁾ Direktiva Sveta 89/655/EGS, Direktiva Sveta 95/63/ES in Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2001/45/ES.

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o varstvu delavcev pred tveganji, povezanimi z izpostavljenostjo azbestu med delom (kodificirana različica)

COM(2006) 664 konč. — 2006/0222 (COD)

(2007/C 97/07)

Svet je 12. decembra 2006 sklenil, da v skladu s členom 262 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosi za mnenje o zgoraj omenjenem dokumentu.

Strokovna skupina za zaposlovanje, socialne zadeve in državljanstvo, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 22. januarja 2007. Poročevalec je bil g. VERBOVEN.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 433. plenarnem zasedanju 15. in 16. februarja 2007 (seja z dne 15. februarja 2007) s 192 glasovi za, 3 proti in 6 vzdržanimi glasovi.

1. Sklepi in priporočila

1.1 Odbor se strinja s tem predlogom in upa, da ga bosta Parlament in Svet potrdila po hitrem postopku.

1.2 Poleg tega Odbor ponovno izraža željo, da bi države članice ratificirale Konvencijo Mednarodne organizacije dela št. 162 o varnosti pri uporabi azbesta.

2. Obrazložitev

2.1 Povzetek predloga Komisije

2.1.1 Namen tega predloga je začeti s kodifikacijo Direktive Sveta 83/477/EGS z dne 19. septembra 1983 o varstvu delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti azbestu pri delu (druga posebna direktiva v skladu s členom 8 Direktive 80/1107/EGS). Nova direktiva bo nadomestila različne akte, ki bodo vanjo vključeni⁽¹⁾; po mnenju Komisije predlog v celoti ohranja vsebino aktov, ki se kodificirajo, in jih zgolj združuje z oblikovnimi spremembami, ki so potrebne za samo izvedbo kodifikacije.

2.2 Splošne ugotovitve

2.2.1 Izpostavljenost azbestu je še vedno velik dejavnik tveganja za različne kategorije delavcev, zlasti v gradbeništvu. Na splošno se ocenjuje, da se je v Evropi v 20. stoletju porabilo več deset milijonov ton azbesta. Kljub prepovedi uporabe azbesta, ki jo je Evropska unija uvedla leta 1999, se bo izpostavljenost azbestu še vedno pojavljala v naslednjih desetletjih, v glavnem zaradi številnih stavb, ki vsebujejo azbest. Poleg tega lahko vsa zavržena oprema, ki vsebuje azbest, in ravnanje z odpadki prav tako predstavljata tveganje izpostavljenosti azbestu.

2.2.2 Odbor je večkrat preučil vprašanja v zvezi varstvom delavcev, ki so izpostavljeni azbestu. Omeniti je treba predvsem mnenje na lastno pobudo, sprejeto 4. marca 1999⁽²⁾.

2.2.3 Prva direktiva o varstvu delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti azbestu je bila sprejeta leta 1983. Bila je večkrat spremenjena, z namenom širitve področja uporabe, krepitev zaščitnih ukrepov in znižanja mejnih vrednosti izpostavljenosti. Te različne revizije lahko predstavljajo težave tistim, na katere se ta zakonodaja nanaša.

2.2.4 Kodifikacija ne sme uvesti nobene bistvene spremembe vsebine. Odbor po preučitvi predloga meni, da besedilo predloga v celoti upošteva to osnovno načelo. Logično združuje različne veljavne predpise, ki so tako bolj jasni, in ne ustvarja nobenega bistvenega problema.

2.2.5 Odbor upa, da se bo Komisija brez odlašanja posvetovala s socialnimi partnerji in Svetovalnim odborom za varnost, higieno in varovanje zdravja pri delu.

2.2.6 Odbor se torej strinja s tem predlogom in upa, da ga bosta Parlament in Svet potrdila po hitrem postopku.

2.3 Posebne ugotovitve

2.3.1 Odbor se sklicuje na svoje mnenje, ki ga je sprejel 4. marca 1999, in predvsem ponovno izraža željo, da bi države članice ratificirale Konvencijo Mednarodne organizacije dela št. 162 o varnosti pri uporabi azbesta. Do danes jo je ratificiralo le deset držav članic od sedemindvajsetih. Ratifikacija držav članic Evropske unije bi prispevala k potrditvi veljave konvencije ILO kot glavnega instrumenta za zdravje in varnost delavcev na svetovni ravni.

V Bruslju, 15. februarja 2007.

Predsednik

Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Dimitris DIMITRIADIS

⁽¹⁾ Direktiva Sveta 83/477/EGS, Direktiva Sveta 91/382/EGS, Direktiva Sveta 98/24/ES (samo člen 13 Direktive) in Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2003/18/ES.

⁽²⁾ UL C 138, 18.5.1999, str. 24.

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o evropski politiki na področju logistike

(2007/C 97/08)

Ga. KIVINIEMI, finska ministrica za zunanjo trgovino in razvoj, je v pismu z dne 17. novembra 2005, v imenu finskega predsedstva Svetu EU Evropski ekonomsko-socialni odbor v skladu s členom 262 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti zaprosila za pripravo mnenja o naslednji temi *Evropska politika na področju logistike*.

Strokovna skupina za promet, energijo, infrastrukturo in informacijsko družbo, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 11. januarja 2007. Poročevalec je bil g. Ranocchiari.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 433. plenarnem zasedanju 15. in 16. februarja 2007 (seja z dne 15. februarja) z 82 glasovi za, 5 glasovi proti in 10 vzdržanimi glasovi.

1. Priporočila in sklepi

1.1 Učinkovit prevozni sistem je temeljni pogoj za ohranjanje in krepitev konkurenčnosti Evrope. Le z visoko učinkovitimi načini prevoza in celovitim sodelovanjem med njimi je mogoče obvladovati kompleksnost prometnih tokov v sodobni družbi. Napredne in celostne logistične rešitve lahko prispevajo k izboljšanju storitev za prevoz tovora in s tem k spodbujanju rasti in povečanju konkurenčnosti Evrope na svetovni ravni.

1.2 Pobuda finskega predsedstva Svetu in sporočilo Komisije (¹), objavljeno junija letos, kaže, da je učinkovita logistika lahko sredstvo za krepitev in izkoriščanje sinergij med varstvom okolja in konkurenčnostjo. To je mogoče doseči z optimizacijo racionalne uporabe vozil in infrastrukture, da se zmanjša nepotreben prevoz. Zato so po mnenju EESO potrebna razvojna prizadevanja, ki lahko izkoristijo znanje vseh akterjev — logističnih podjetij in njihovih sodelavcev, podjetij uporabnic in njihovih zaposlenih ter javnih oblasti in združenj.

1.3 Podlaga takšnih razvojnih prizadevanj bi lahko bil strateški načrt za spodbujanje rasti in konkurenčnosti s pomočjo logistike, ki naj bi ga pripravila Komisija. Načrt mora jasno določati naloge javnih oblasti in gospodarskega sektorja, nanašati se mora na vse načine prevoza ter temeljiti na gospodarskih, prometnopolitičnih, socialnih in okoljskih interesih ter regionalnih dejavnikih.

1.4 Logistika prevoza je delovno intenzivna dejavnost, ki zahteva strokovno in dobro izobraženo osebje ter vodstvo. Načrt mora zato poglobljeno obravnavati temeljne pogoje za šolanje in nadaljnje izobraževanje na področju logistike. Proučiti mora tudi možnosti za spodbujanje raziskav in razvoja na področju infrastrukture.

1.5 V okviru tega bi lahko trgi dela igrali pomembno vlogo pri ohranjanju in razvoju logističnih storitev, ki služijo potrebam konkurenčnosti in industrije. Socialni partnerji lahko s stalnim dialogom pospešujejo postopke in delovanje trga dela na

področju logistike. Zagotavljanje stalnih delovnih mest in dobrega počutja na delovnem mestu ter povečanje učinkovitosti bi lahko obravnavali kot skupne cilje.

1.6 Zdi se, da predhodni pristop Komisije k reševanju problemov preobremenjenosti nekaterih prometnih poti v EU, ki temelji na uravnavanju deležev načina prevoza glede na promet iz leta 1998, ni v skladu z današnjim razvojem prevoznega trga.

1.7 Sedaj je glavna naloga doseči usklajenost med načini prevoza, kjer je to možno in kjer se lahko popolnoma izkoristi učinkovitost ter primernost vsakega posameznega načina prevoza, za kar morajo biti izpolnjeni ustrezni tehnični, praktični in gospodarski predpogoji. Izziv za EU je oblikovati skupno politiko, ki bo ustvarila ali razvila te pogoje. Prihodnja politika se bo morala osredotočiti tudi na zagotavljanje varnih, okolju prijaznih in učinkovitih prevoznih sistemov.

2. Splošni okvir

2.1 Finska je EESO zaprosila za pripravo raziskovalnega mnenja o **evropski politiki na področju logistike** in navedla vrsto razlogov, zakaj je to področje tako pomembno za evropsko konkurenčnost, ter med drugim opozorila na naslednje:

2.2 Svetovno gospodarstvo se nahaja v prehodnem obdobju. Zadnja faza globalizacije se je začela v devetdesetih letih, ko se je rastoče gospodarstvo Azije odprlo mednarodnemu tržnemu gospodarstvu. To je povzročilo preseljevanje tako na področju industrijske proizvodnje kot tudi pri zagotavljanju storitev. V industrijski proizvodnji in na trgih storitev v Evropi so se pojavile strukturne spremembe, ki pa so posledica širitev EU, gospodarske rasti v sosednjih državah EU in oživitve gospodarstva Rusije. EU se mora hitro in odločno odzvati na te izzive, kot je načrtovano v lizbonski strategiji.

(¹) Logistika tovarnega prometa v Evropi — ključ do trajnostne mobilnosti, COM(2006) 336 konč. z dne 28.6.2006.

2.3 Ta razvoj vpliva tudi na evropski prevozni sektor. Prvič, prevozne trge vseh držav članic je treba uspešno vključiti v prevozni trg Skupnosti. EESO glede tega priporoča posebno pozornost do tistih držav, ki so še vedno tehnično vključene v prometni sistem nekdane Sovjetske zveze. Drugič, odpraviti je treba preostale ovire na področju prevoza v EU in učinkovito organizirati prevozne dejavnosti. Tretjič, razviti je treba prometne povezave, da bi lahko popolnoma izkoristili gospodarske možnosti sosednjih držav EU. Ozka grla na skupnih mejah s tretjimi državami kažejo, kako pomembno je prizadevanje, da bi te težave odpravili. V številnih primerih tovarni promet poteka prek meje EU, zaradi česar se je še toliko pomembneje posvečati razvoju tehnologije in ustrezne infrastrukture tako v državah članicah kot v tretjih državah.

2.4 Eden od ciljev lizbonske strategije je razviti Evropo v najbolj konkurenčno gospodarstvo na svetu. Sodoben, dobro delujoč in učinkovit prevozni sistem je odločilnega pomena za trajnosten gospodarski razvoj. Povečanje konkurenčnosti podjetij v EU pa zahteva tudi izboljšanje kakovosti, točnosti in učinkovitosti prevoznega sistema. Hkrati pa hitro naraščanje prevoza blaga — zlasti na cestah — povzroča prometno preobremenjenost v mnogih delih Evrope. To pa pomeni dodatne stroške za evropsko industrijo. Takšen nezaželen razvoj ima negativne posledice za naravno življenjsko okolje.

2.5 EU si je začela močno prizadevati za odprtje trgov logističnih storitev in integracijo prometnih omrežij v Evropi. Kljub temu rezultati še vedno niso zadovoljivi in številne ovire preprečujejo nadaljnji napredek. V prometni politiki Skupnosti logistiki ni namenjene dovolj pozornosti, čeprav so logistični stroški za industrijo in trgovino visoki in predstavljajo precejšen delež celotnega prihodka podjetij. Sektor logistike je tudi pomemben delodajalec v Evropi.

2.6 Učinkovita logistika je sredstvo za krepitev in izkoriščanje sinergij med varstvom okolja in konkurenčnostjo. To je mogoče doseči z optimizacijo racionalne uporabe vozil in infrastrukture, da se zmanjša nepotreben prevoz.

2.7 Izboljšana logistika lahko pozitivno vpliva na regionalni razvoj v EU, saj zmanjšuje pomen geografske lege in tako povečuje regionalni gospodarski razvoj in konkurenčnost; logistika prevoza bi lahko igrala pomembno vlogo za trajnostno mobilnost.

3. Uvod

3.1 Kot rezultat stikov med Finsko in Evropsko komisijo je bilo junija 2006 objavljeno sporočilo Komisije o logistiki

tovornega prometa v Evropi — ključ do trajnostne mobilnosti⁽²⁾. Dokument obravnava temeljne pogoje za tesnejšo povezanost logistike in prometne politike.

3.2 V posvetovalnem dokumentu⁽³⁾, objavljenem marca 2006, je Komisija obravnavala nekatera vprašanja v zvezi s tem sporočilom, ki se nanašajo na prihodnji razvoj na področju logistike in njenega pomena za nemoteno delovanje prevoznega sektorja v EU z odločnim poudarkom na intermodalnosti oz. sodelovanju med različnimi načini prevoza.

3.3 V dokumentu je navedena primerjava BDP in logističnih stroškov (vključno s prevozom) med Evropo (EU-15) in Severno Ameriko, ki kaže, da se je delež BDP, namenjen logistiki, v Evropi v letu 2002 povečal z 12,2 % na 13,3 %. V enakem časovnem obdobju so se logistični stroški v Severni Ameriki znižali z 11 % na 9,9 %.

3.4 Komisija v posvetovalnem dokumentu navaja tudi predhodne ukrepe, ki jih je sprejela. V okviru raziskav in tehnološkega razvoja (RTR) je bilo v zadnjih letih oblikovanih mnogo projektov, ki so po eni strani obravnavali intermodalnost, po drugi pa logistiko. Cilj teh projektov je razviti boljše razumevanje vzajemnih povezav med odločitvami na področju logistike in prevoznimi storitvami⁽⁴⁾.

3.5 Bela knjiga Komisije iz leta 2001⁽⁵⁾ vsebuje temeljna dejstva o prevoznem sistemu EU ter zamisli in predloge za izboljšanje prometa do leta 2010. V njej so navedeni kvantitativni cilji za različne načine prevoza. Do leta 2010 naj bi tržni deleži različnih načinov prevoza spet dosegli enako vrednost kot leta 1998. Močno je poudarjen pomen intermodalnosti, to je način sodelovanja različnih vrst prevoza, zlasti na daljših progah prevoza tovora v Evropi. Cilj je preusmeriti več tovora na prevoz po železnicah in vodnih poteh. Program Marco-Polo je del tega cilja. Predpogoj za to je najti prilagodljive tehnične in logistične rešitve, ki bodo omogočale celovit koncept „od vrat do vrat“. Bela knjiga navaja, da izgubljeni čas in višji stroški, povezani s pretovarjanjem, ovirajo konkurenčnost. Pri tem ima prednost cestni prevoz tovora, ker najbolj razvejano omrežje cestnega prometa omogoča prevoz tovora skoraj do vsakega kraja. Navedene ugotovitve glede razvitosti cestne infrastrukture se v glavnem nanašajo na EU-15. Cestno omrežje v novih državah članicah je slabše razvito in pogosto slabe kakovosti. V teh državah obstajajo velike možnosti za razvoj prevoznega sistema, ki bi ga bilo treba izkoristiti s spodbujanjem naložb v infrastrukturo.

⁽²⁾ Logistika tovarnega prometa v Evropi — ključ do trajnostne mobilnosti, COM(2006) 336 konč. z dne 28.6.2006.

⁽³⁾ Posvetovalni dokument o logistiki za spodbujanje intermodalnega prevoza tovora.

⁽⁴⁾ Zlasti gre za projekte kot so: SULOGLA, PROTRANS, EUTRALOG, FREIGHTWISE, POLLOCO itd.

⁽⁵⁾ Bela knjiga o evropski prometni politiki za leto 2010: Čas za odločitev, COM(2001) 370 z dne 12.9.2001.

3.6 Sporočilo Komisije ⁽⁶⁾ o vmesnem pregledu bele knjige, ki potrjuje pomen „smodalnosti“, se zdi bolj pragmatično glede ravnovesja med različnimi načini prevoza.

4. Osredotočenost finskega predsedstva na prihodnjo evropsko politiko na področju logistike in trendi v tem sektorju

4.1 Pripravljalna dela, ki jih je Finska predložila Komisiji, obsegajo raziskavo novih razvojev v sektorju logistike in pregled t. i. projekta EuLOG (Euregionales Netzwerk Logistik). Glavni cilj tega projekta je bil pripraviti dokument za razpravo, ki vsebuje obsežen pregled najboljšega globalnega znanja o želenem prihodnjem razvoju evropske prometne logistike ter ukrepov, potrebnih za doseg tega cilja.

4.2 Industrijska proizvodnja bo naraščala predvsem v državah v razvoju: na Kitajskem, v Indiji, Braziliji in Rusiji. Količina tovora za prevoz in dolžina prevoznih poti se bosta povečevali. Nadzor svetovne dobavne verige je zahteven, zato obstaja možnost, da se bo sprejemanje odločitev preselilo v Azijo. Ker konkurenca med gospodarskimi regijami narašča, postaja zmogljivost infrastruktur vedno bolj pomemben dejavnik konkurenčnosti. Naraščanje proizvodnje in potrošnje v Vzhodni Evropi sili k temu, da se del prevoza tovora po cestah preusmeri na druge vrste prevoza, zaradi česar postaja izredno pomemben razvoj intermodalnih centrov za distribucijo tovora na mejah držav članic EU v tej regiji. To bo omogočilo tudi optimizacijo stroškov poslovanja prevoznega sistema EU. Institucije EU morajo spodbujati ta pozitiven razvoj ter v okviru trajnostnega razvoja podpirati okolju prijazne načine prevoza.

4.3 Na področju industrijske proizvodnje in storitev je za strukturo dobavne verige odločilnega pomena usmerjenost k strankam. Dobavne verige se med seboj ne razlikujejo le na podlagi različnih značilnosti proizvodov, temveč tudi glede na potrebe in pričakovanja strank. Integracija sistema se nanaša tako na tehnološke kot tudi na organizacijske vidike in temelji na znanju. Razvoj distribucijskih mrež zahteva inovativnost, tako glede proizvodov kot tudi postopkov. V zahodnem svetu bodo storitve naraščale, medtem ko se bo proizvodnja preselila v druge dele mreže. Potrebni so natančni podatki o okoljskih vplivih proizvodov in storitev. To bo povečalo tudi pomen iskanja in sledenja v okviru povečanja učinkovitosti in zmanjšanja odpadkov. Pomen povratne logistike (reverse logistic) bo naraščal, ker bo porabljene proizvode treba nadzorovano reciklirati ali odlagati.

4.4 Informacijski in komunikacijski sistemi omogočajo spremljanje odločilnih informacijskih tokov med načrtovanjem, upravljanjem in izvajanjem logistične verige. IKT omogočajo izboljšanje varnostne ravni in logističnih storitev ob sočasnem znižanju stroškov. Za to so potrebne nove inteligentne tehnologije in standardizirani vmesniki. Zaradi razširjenosti zaznavanja

visokih frekvenc obstaja velika možnost za izboljšanje iskanja in sledenja pošilk.

4.5 Stroškovna učinkovitost je vedno pomembna. Prevozni stroški naraščajo zaradi povečanja stroškov delovne sile in cen nafte ter stroškov zastojev, uporabnin za infrastrukturo in vedno večjih varnostnih zahtev. Povratna logistika vpliva na stroškovno učinkovitost. Logistični stroški niso dovolj poznani in zato odločitve temeljijo na nepopolnih informacijah. Izdelati je treba modele za izračunavanje realnih stroškov. Logistični stroški morajo postati del kazalnikov učinkovitosti podjetij. V zvezi s tem bo za izračun dejanskih stroškov logistike ključnega pomena model za izračun stroškov, ki ga je Evropska komisija pripravila v okviru izvajanja direktive o evrovinjeti in ki med drugim upošteva zunanje stroške in stroške uporabe infrastrukture.

4.6 Cilj političnih ukrepov je oblikovati primerno okolje, ki bo spodbujalo konkurenčnost trgovine in industrije. Pravna ureditev je pomemben del socialnega tržnega gospodarstva Evrope, vendar mora potekati inteligentno ter spodbujati razvoj in konkurenčnost. Usklajevanje politik, predpisov in naložb v infrastrukturo je predpogoj za odstranjevanje ovir pri dokončnem oblikovanju notranjega trga. Čeprav regionalne oblasti igrajo vedno pomembnejšo vlogo pri pravnih predpisih in naložbah na področju prevoza, morajo tudi one upoštevati razvoj svetovnega okolja, v katerem delujejo.

4.7 Obласти bodo spodbujale naložbe in njihovo uporabo. Z logističnega stališča so upravljanje dobavne verige in novi poslovni modeli najpomembnejša razvojna področja. Dobavne verige je na primer treba naprej razvijati na področju varnosti, iskanja in sledenja ter intermodalnih postopkov. V logistični panogi so potrebne nove sposobnosti, npr. pri sodelovanju in delitvi tveganja.

5. Splošne ugotovitve

5.1 Pojem logistika se pogosto uporablja brez natančno opredeljene vsebine in pomena. Enotne opredelitve pojma ni. Logistika tovora (ali prevozna logistika) se lahko opredeli kot proces načrtovanja, izvajanja, nadzorovanja in usklajevanja učinkovitih in stroškovno učinkovitih dvosmernih tokov surovin, polizdelkov in končnih izdelkov od kraja izvora do kraja uporabe za zadovoljitev potreb strank. Ta opredelitev zajema tudi definicijo pojma, ki ga Komisija uporablja v posvetovalnem dokumentu.

5.2 V uvodu EESO ugotavlja, da finsko predsedstvo navaja številne razloge za podporo dobro delujočega evropskega trga logistike in prepričljivo pojasnjuje, da je logistiki treba dati precej večji pomen v evropski prometni politiki. Odbor se strinja s to oceno in je zato pripravljen v celoti podpreti to pobudo.

⁽⁶⁾ Glej opombo 2.

5.3 Prenovljena lizbonska strategija je glavni izziv in njena uresničitev je odvisna od gospodarske rasti v Evropi, za kar pa je potrebno povečanje trgovine, nadaljnja racionalizacija in inovacije v gospodarstvu. To je vedno bolj odvisno od mednarodnih vplivov in dejavnikov konkurenčnosti.

5.4 Na skoraj vseh družbenih področjih predstavljata potniški in tovorni promet temeljni pogoj za gospodarske dejavnosti, proizvodnjo in trgovino. Čas in stroškovni dejavniki niso odločilni le za strateške odločitve o lokalizaciji, temveč tudi za posamezne odločitve. Prav tako kot strukturne spremembe v družbi vplivajo na prevozne potrebe, tudi na spremembe vpliva nastajanje — ali odsotnost — novih možnosti prevoza.

5.5 EESO meni, da v vedno bolj globaliziranem gospodarstvu logistika in logistični stroški postajajo vedno bolj pomembni dejavniki za konkurenčnost in racionalizacijo, in hkrati vedno bolj pomembni tudi za varstvo okolja. Zagotavljanje dostopa do trgov, zaposlitve, izobraževanja, storitev itd. s pomočjo povečane mobilnosti je odvisno od bistvenega merila: obstoja učinkovitega prevoznega sistema.

5.6 EESO se zato strinja s stališčem Komisije, da je prevoz odločilni dejavnik za ohranjanje in povečanje konkurenčnosti Evrope. Le z visoko učinkovitimi načini prevoza in uspešnim sodelovanjem med njimi je mogoče obvladovati kompleksnost prevoznih tokov v sodobni družbi. Napredne in celostne logistične rešitve lahko prispevajo k optimizaciji storitev za prevoz tovora in s tem k spodbujanju rasti in povečanju svetovne konkurenčnosti v Evropi.

5.7 V zvezi s tem je treba spomniti, da je logistika gospodarska dejavnost, ki temelji na podjetjih in povpraševanju potrošnikov, pri čemer mora trg ponuditi ustrezne storitve. To pomeni, da razvoj v tem sektorju v bistvu usmerjajo potrebe potrošnikov po prevozu in njihovo izvajanje. Pri tem lahko za primer navedemo predelovalno industrijo, pri kateri povpraševanje po prevoznih storitvah neprestano raste, da bi zmanjšali skladiščenje tako polizdelkov kot tudi končnih izdelkov. Naraščajoča internetna trgovina in liberaliziran poštni trg v Evropi sta še dve področji, kjer bo potreba po hitrih in točnih prevoznih storitvah in s tem logistike naraščala. Prav tako je treba poudariti, da mora takšen razvoj potekati na trajnosten način, pri čemer je treba določiti posebna pravila za varstvo socialnih in okoljskih zahtev.

5.8 Na odločitev strank glede prevoznih storitev vplivajo številni dejavniki, odvisne pa so seveda od vrste prevoznega blaga. Dragoceno, lomljivo ali lahko pokvarljivo blago se prevažna s tovornjakom ali letalom. Manjvredno blago, težki ali razsutí tovor pa se prevažna po vodnih poteh ali železnici.

Časovni vidiki (just in time) ter število zamenjav načinov prevoza so dodatni dejavniki, ki vplivajo na izbiro načina prevoza.

5.9 Ta pristop je zaznamoval tudi sporočilo o vmesnem pregledu bele knjige in ga EESO pozdravlja. EESO namerava obravnavati sporočilo v posebej pripravljenem mnenju, kar pa ga seveda ne odvrča od tega, da že sedaj navede nekaj ugotovitev v zvezi s tem. Posvetovalni dokument, ki je bil pripravljen pred sporočilom, je bil osredotočen izključno na intermodalnost v skladu z zahtevami bele knjige iz leta 2001, da je treba del obsega prevoza preusmeriti iz cest na železnice in vodne poti.

5.10 EESO z zadovoljstvom opaža, da Komisija ne obravnava več intermodalnosti kot cilja samega po sebi, temveč kot sredstvo za usklajevanje različnih načinov prevoza.

5.11 Komisija je v posvetovalnem dokumentu o vmesnem pregledu bele knjige potrdila cilj, da je treba vzpostaviti ravnovesje med načini prevoza, ki je obstajalo leta 1998. V beli knjigi iz leta 2001 je bilo poudarjeno, da mora Evropska unija sprejeti ukrepe proti naraščajočemu neravnovesju med načini prevoza. Vedno večja priljubljenost cestnega in zračnega prometa povzroča naraščajočo preobremenjenost mreže. Hkrati pa pomanjkljiva izraba zmogljivosti železnic in obalne plovbe ovira razvoj drugih možnosti za cestni prevoz tovora. Težave s prometno preobremenjenostjo v nekaterih delih Evropske unije vendarle ne bi smele skriti dejstva, da obrobne regije nimajo ustreznega dostopa do osrednjih trgov.

5.12 Po mnenju Komisije je to sčasoma povzročilo neravnovesje v porazdelitvi prometa, ki vodi v preobremenjenost zlasti najpomembnejših vseevropskih koridorjev in mest. Ena od rešitev tega problema predvideva, da je treba najkasneje do leta 2010 doseči dva glavna cilja:

- zagotavljanje nadzorovane konkurence med različnimi načini prevoza;
- skupne strategije za različne načine prevoza, da bi dosegli uspeh na področju intermodalnosti.

5.13 EESO je v svojem mnenju o beli knjigi iz leta 2002 (7) kritično ocenil to stališče. Glede prve točke je Odbor poudaril: „Pri problemu prometne preobremenjenosti, osrednji temi bele knjige, je Komisija spregledala, da se to nanaša le na majhen del ozemlja Skupnosti, čeprav je seveda res, da gre pri tem za območja z veliko gostoto prebivalstva (ki je eden od razlogov tega problema). Kot je navedeno že zgoraj, je zato neprimerno oblikovati splošno, enotno prometno politiko za celotno Skupnost; nasprotno pa je za vsako od teh območij potrebna posebna politika.“ EESO potrjuje to stališče.

(7) Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o beli knjigi o evropski prometni politiki do leta 2010: čas za odločitev, COM(2001) 370 konč., UL C 241, 7.10.2002.

5.14 Zavajajoče je imeti razdelitve tržnih deležev kot kvantitativni cilj za različne načine prevoza. Celotni obseg prevoza blaga v EU preko različnih načinov prevoza ne daje ustreznih informacij o tem, kako na trgu med seboj konkurirajo ceste, železnice, prevozi po morju na kratke razdalje, prevoz po celinskih plovnihih poteh in cevovodi. Statistični podatki, ki se trenutno uporabljajo in ki tržne deleže različnih načinov prevoza primerjajo na podlagi obsega prevoza blaga, ne odražajo dejanskih razmer na prevoznem trgu. Treba je spodbujati razvoj naprednejših statističnih metod, ki omogočajo razlikovanje med prevozom na dolgih in kratkih razdaljah.

5.15 Glavna naloga pa je doseči sodelovanje načinov prevoza, kjer je le mogoče, in kjer je mogoče polno izkoristiti učinkovitost in primernost vsakega posameznega načina prevoza. Na splošno to zahteva napredne logistične rešitve. Dolgoročno gledano lahko rezultat teh prizadevanj prinese bistveno razumnejše in okolju prijaznejše izkoriščanje vseh prevoznih zmogljivosti, kar bi lahko na nekaterih cestah razmehoma zmanjšalo ozka grla. Pri tem ne smemo pozabiti na to, da je sodobna in dobro delujoča infrastruktura temeljni predpogoj za uresničitev tega cilja.

5.16 EESO ugotavlja, da je Komisija v svojem sporočilu o vmesnem pregledu bele knjige iz leta 2001, ki je bilo objavljeno med pripravo tega mnenja, sedaj poudarek preusmerila na celostni pristop, v katerem ima vsak način prevoza ustrezno mesto, da bi ustvarili prometno politiko, ki lahko poveča mednarodno konkurenčnost kombiniranega prevoza in ponudi rešitve, ki bi vključevale več načinov prevoza, s katerimi bi odstranili prometne zastoje in pomanjkljivosti v logistični verigi.

6. Pomen učinkovitega trga logistike

6.1 Prevoz je — neodvisno od načinov prevoza — fizično najbolj opazen del logistične verige. Zato je neizbežno, da je pri obravnavanju teme logistika vedno v ospredju.

6.2 Logistika je gonilo oskrbovalne verige industrijskih izdelkov in informacij ter distribucije končnih izdelkov. Cilj te verige dejavnosti je zadovoljiti povpraševanje in pričakovanja strank, pri tem pa ohraniti okoljsko in socialno trajnost.

6.3 Sodelovanje in povezovanje sta ključna pojma za prevozni sektor. Materialno sodelovanje vključuje tudi pretovarjanje, kar podraži prevoz tovora in prinaša tudi tveganja. Da takšno sodelovanje lahko poteka uspešno, mora biti sistem nakladalnih enot enostaven. To je tako tehnično kot tudi organizacijsko vprašanje.

6.4 Za uresničitev sodelovanja so potrebne dejavnosti na več področjih. Potrebno je organizacijsko sodelovanje med različnimi načini prevoza, celostni pristop k razvoju prometnih vozlišč, intermodalnih nakladalnih enot in multimodalnih sistemov. Ta pristop je treba še naprej razvijati za uresničitev učinkovitega, konkurenčnega sistema logistike in trajnosten prevoz.

6.5 Zato je logistika del dejavnosti industrije in trgovine. Razvoj je treba preusmeriti iz dobave, ki temelji na zmogljivosti, k dobavi, ki temelji na naročilih. Proizvode je treba prilagoditi strankam. Visoke zahteve so vezane na kratke roke in pravočasno dobavo ter natančnost in prilagodljivost. Trgovina se vedno bolj globalizira in v dobavno verigo se vključujejo številni podizvajalci. Vrednost blaga v obtoku narašča v enakem razmerju, kot podjetja omejujejo zaloge za zmanjšanje vezanega kapitala.

6.6 Na podlagi tega so potrebne hitre in točne dobave tako med proizvodnim procesom kot tudi pri distribuciji med končne porabnike, in tudi v obratno smer. Potreba po učinkoviti logistiki vedno bolj narašča. Sposobnost optimalnega izkoriščanja in povezovanja dobavnih verig je ključno vprašanje za uspešno vodenje in usmerjanje materialnih tokov in tokov izdelkov.

6.7 Vsi načini prevoza so pomembni in treba je spodbujati njihovo sodelovanje. Za takšne intermodalne prevoze so deloma potrebni novi načini razmišljanja, da se lahko različni načini prevoza optimalno povežejo med seboj.

6.8 Vzpostavitev terminalov, mrež, obdelava elektronskih podatkov ter vzajemno zaupanje ustvarjajo nove možnosti sodelovanja med akterji na prevoznem trgu.

6.9 Vsak način prevoza ima svojo zgodbo. Spremembe v smeri liberalizacije so odvisne od tehničnih, gospodarskih in trgovinskih pogojev. EU je igrala in še vedno igra pomembno vlogo v tem stalnem procesu sprememb.

6.10 Vsa podjetja se zavedajo velikega pomena, ki ga ima učinkovita logistika za proizvodno in prevozno verigo. V mnogih sektorjih na tem področju potekajo intenzivna prizadevanja, ki jih je treba podpirati in spodbujati, da bodo lahko pozitivno vplivala tudi na širši okvir trajnostne mobilnosti.

6.11 Iz vseh teh razlogov Evropski ekonomsko-socialni odbor podpira pobudo finskega predsedstva Svetu, da je na dnevni red treba uvrstiti vprašanja evropske politike na področju logistike.

V Bruslju, 15. februarja 2007.

Predsednik

Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

Dimitris DIMITRIADIS

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o sporočilu Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij — Strategija za varno informacijsko družbo — Dialog, partnerstvo ter povečanje vpliva in moči

COM(2006) 251 konč.

(2007/C 97/09)

Komisija je 31. maja 2006 sklenila, da v skladu s členom 262 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosi za mnenje o zgoraj omenjenem dokumentu.

Strokovna skupina za promet, energijo, infrastrukturo in informacijsko družbo, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 11. januarja 2007. Poročevalec je bil g. PEZZINI.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 433. plenarnem zasedanju 15. in 16. februarja (seja z dne 16. februarja 2007) s 132 glasovi za in 2 vzdržanima glasovoma.

1. Sklepi in priporočila

1.1 Odbor je prepričan, da postaja informacijska varnost za podjetja, uprave, javne in zasebne organe ter posameznike vse večji problem.

1.2 Odbor se na splošno strinja z analizami in argumenti, ki zahtevajo novo strategijo, da bi povečali varnost omrežij in informacij pred napadi in vpadi, ki ne poznajo državnih mej.

1.3 Odbor meni, da bi si morala Komisija, upoštevajoč razsežnosti pojava in njegove gospodarske posledice ter posledice za zasebnost, še dodatno prizadevati za uresničitev inovativne in strukturirane strategije.

1.3.1 EESO poudarja tudi, da je Komisija pred kratkim objavila novo sporočilo o informacijski varnosti in da bi kmalu moral iziti nov dokument o tej problematiki. Odbor si pridržuje pravico, da v prihodnosti objavi bolj strukturirano mnenje, ki bo upoštevalo vsa sporočila kot celoto.

1.4 Odbor poudarja, da vprašanja informacijske varnosti nikakor ni mogoče obravnavati ločeno od krepitev varstva osebnih podatkov in varstva svoboščin, zajamčenih z Evropsko konvencijo o človekovih pravicah.

1.5 EESO se vprašuje, kakšna je zdaj dodana vrednost predloga v primerjavi s celostnim pristopom, sprejetim leta 2001, katerega namen je bil enak namenu, navedenem v tem Sporočilu ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Glej: Mnenje EESO o Sporočilu Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o varnosti omrežij in informacij: predlog za evropski politični pristop, UL C 48 z dne 21.2.2002, str. 33.

1.5.1 Dokument Ocena vplivov (*Impact Assessment*) ⁽²⁾, priložen predlogu, vsebuje nekaj zanimivih posodobitev glede na stališče iz leta 2001, objavljen pa je bil samo v enem jeziku, torej ni dostopen številnim evropskim državljanom, ki svoje mnenje oblikujejo na podlagi uradnega dokumenta, izraženega v jezikih Skupnosti.

1.6 Odbor se sklicuje na sklepe svetovnega vrhunškega srečanja v Tunisu leta 2005 v zvezi z informacijsko družbo, ki jih je potrdila Skupščina OZN 27. marca 2006:

- načela nediskriminatorskega dostopa,
- spodbujanje informacijskih in komunikacijskih tehnologij (IKT) kot instrumenta miru,
- instrumenti za krepitev demokracije, kohezije in dobrega upravljanja,
- preprečevanje zlorab, ob spoštovanju človekovih pravic ⁽³⁾.

1.7 Odbor poudarja, da bi morala dinamična in celostna strategija Skupnosti, poleg dialoga, partnerstva in ozaveščanja, zajeti tudi:

- preprečevalne ukrepe,
- prehod z informacijske varnosti na informacijsko zavarovanje ⁽⁴⁾,
- vzpostavitev zanesljivega in priznanega pravnega, zakonodajnega in kazenskega okvira EU,
- krepitev tehnične standardizacije,

⁽²⁾ „Dokument o oceni vplivov“ nima enake teže, kot jo ima „dokument o strategiji“.

⁽³⁾ OZN 27.3.2006, priporočili št. 57 in 58. Zaključni dokument iz Tunisa št. 15.

⁽⁴⁾ Glej: *Emerging technologies in the context of security* (Nove tehnologije v kontekstu varnosti); CCR- Inštitut za varstvo in varnost državljanov, zvezek strateških raziskav, september 2005, Evropska komisija, <http://serac.jrc.it>.

- digitalno identifikacijo uporabnikov,
- vzpostavitev evropskih vaj informacijske varnosti na področju analize in predvidevanja (*foresight*) v razmerah multimodalnih tehnoloških konvergenč,
- krepitev evropskih in nacionalnih mehanizmov ocenjevanja tveganj,
- ukrepe za preprečevanje pojavljanja informacijskih monokultur,
- krepitev usklajevanja v okviru Skupnosti, na evropski in mednarodni ravni,
- ustanovitev nacionalne kontaktne točke za IKT (*ICT Security Focal Point*) med generalnimi direktorati,
- vzpostavitev Evropskega omrežja za varnost omrežij in informacij (*European Network and Information Security Network*),
- optimizacijo vloge evropskih raziskav na področju informacijske varnosti,
- uvedbo „evropskega dneva varnega računalnika“,
- pilotne ukrepe Skupnosti v šolah različnih vrst in stopenj na področjih informacijske varnosti.

1.8 Odbor meni, da je treba za zagotovitev dinamične in celostne strategije Skupnosti predvideti primerno finančno pomoč iz proračuna, z okrepljenimi pobudami in usklajevalnimi ukrepi na ravni Skupnosti, s katerimi bi bilo mogoče enotno predstavljati Evropo v svetu.

2. Obrazložitev

2.1 Varnost informacijske družbe je temeljnega pomena za zagotavljanje zaupanja in zanesljivosti omrežij in komunikacijskih storitev, ki so glavni dejavniki za razvoj gospodarstva in družbe.

2.2 Informacijska omrežja in sistemi morajo biti zaščiteni, da ohranjajo konkurenčne in komercialne zmogljivosti, da jamčijo neokrnjenost in kontinuiteto elektronskih komunikacij, da preprečujejo goljufije in zagotavljajo zakonsko varstvo zasebnosti.

2.3 Elektronske komunikacije in z njimi povezane storitve so največji segment celotnega sektorja telekomunikacij: leta 2004 je internet aktivno uporabljalo približno 90 % evropskih podjetij in 65 % jih je oblikovalo lastno spletno stran. Računajo, da internet redno uporablja približno polovica evropskega prebivalstva, 25 % gospodinjstev pa stalno uporablja širokopasovni dostop ⁽⁵⁾.

⁽⁵⁾ i2010: Na poti k dinamičnemu pristopu k varni informacijski družbi. Generalni direktorat za informacijsko družbo in medije, Factsheet 8 (junij 2006), http://ec.europa.eu/information_society/doc/factsheets/001-dg-glance-en.pdf.

2.4 Kljub hitrejši rasti vlaganj dosegajo izdatki za varnost samo 5 do 13 % celotnih vlaganj v informacijske tehnologije. Ti odstotki so veliko prenizki. Novejše študije so pokazale, da „je v povprečju od 30 protokolov, ki jih skupno uporabljajo ključne strukture, 23 ranljivih za večprotokolne napade“ ⁽⁶⁾. Poleg tega računajo, da se vsak dan v povprečju prenese 25 milijonov elektronskih sporočil *spam* ⁽⁷⁾, zato Odbor pozdravlja nedavni predlog Komisije v zvezi s tem.

2.5 Na področju računalniških virusov ⁽⁸⁾ je hiter, množičen razvoj programov *worms* ⁽⁹⁾ in „*spyware*“ ⁽¹⁰⁾ potekal vzporedno z vse hitrejšim razvojem sistemov in omrežij elektronskih komunikacij. Ti so postajali vse bolj zapleteni in obenem ranljivi, kar je bila tudi posledica konvergence multimedijev in sistemov *GRID infoware* ⁽¹¹⁾: primeri izsiljevanja, *DDoS* (*Distributed denials of service*), internetne kraje identitete, *phishing* ⁽¹²⁾, *piratstvo* ⁽¹³⁾ itd. so izzivi za varnost informacijske družbe. Evropska skupnost je problem že obravnavala v enem svojih sporočil iz leta 2001 ⁽¹⁴⁾, o katerem je Odbor izrazil svoje mnenje ⁽¹⁵⁾ in ugotovil tri smeri ukrepanja:

— specifične varnostne ukrepe,

⁽⁶⁾ *Proceedings of the First International Conference on Availability, Reliability and Security* (ARES'06) (Poročila prve mednarodne konference o razpoložljivosti, zanesljivosti in varnosti) — Zvezek 00 ARES 2006, založnik IEEE Computer Society.

⁽⁷⁾ *Spam* = nezaželeno komercialna sporočila po elektronski pošti. *Spam* je prvotno pomenil „spiced pork and ham“ (začinjeno svinjetino in šunko), nekakšno mesno konzervo v želatini, zelo priljubljeno v času druge svetovne vojne, ko je postala — tudi zato, ker ni bila več racioni-rana — eno glavnih živil za ameriške čete in angleško prebivalstvo. Zaradi dolgih let takšne diete je izraz dobil negativen pomen.

⁽⁸⁾ Računalniški virus: poseben računalniški program, ki se uvršča v kategorijo *malware*a (škodljivih programov) in lahko, ko je izveden, okuži datoteke, da se lahko razmnožuje s kopiranjem samega sebe, praviloma tako, da uporabnik tega ne opazi. Virusi so lahko za operacijski sistem, ki jih gosti, bolj ali manj škodljivi, vendar tudi v najboljšem primeru povzročajo nepotrebno porabo virov: delovnega pomnilnika (RAM), procesorja (CPU) in prostora na trdem disku (www.wikipedia.org/wiki/Virus_informatico).

⁽⁹⁾ *Worm* (črv) = škodljiv program, ki se je zmožen razmnoževati: „e-mail worm“ (črv elektronskega sporočila) je uničujoč napad na omrežje, pri katerem črv zbere vse naslove elektronske pošte, vsebovane v lokalnem programu (recimo MS Outlook), potem pa na te naslove razpošlje na stotine elektronskih sporočil, ki vsebujejo črva kot nevidno prilogo.

⁽¹⁰⁾ *Spyware* (vohunski programi) = programi, ki beležijo, katere internetne strani uporabnik bere; namestijo se samodejno, brez obvestila uporabniku, brez njegove vednosti, privolitve in nadzora.

⁽¹¹⁾ *GRID infoware* = omogoča souporabo, izbor in združevanje širokega razpona geografsko razporejenih virov za elektronsko obdelavo (recimo superračunalnikov, grozdov (*clusters*) računalnikov, sistemov za zapisovanje podatkov, virov podatkov, orodij in oseb), pri čemer jih predstavlja kot enoten, samostojen vir, namenjen najzahtevnejšim izračunom in posebno intenzivnim obdelavam podatkov.

⁽¹²⁾ *Phishing* = na informacijskem področju je „*phishing*“ opredeljen kot tehnika *crackinga*, ki se uporablja za pridobitev dostopa do osebnih in zaupnih podatkov z namenom kraje identitete s pomočjo uporabe ponarejenih elektronskih sporočil, ustrezno pripravljenih tako, da se zdijo pristna.

⁽¹³⁾ *Piracy* (piratstvo) = izraz, ki ga uporabljajo informacijski „pirati“ za programsko opremo, ki ji je bila odvzeta zaščita proti kopiranju in je na voljo za prenos z interneta.

⁽¹⁴⁾ COM(2001) 298 konč.

⁽¹⁵⁾ Glej opombo 1.

— zakonodajni okvir, vključno z varstvom podatkov in zasebnosti,

— boj proti kiberkriminalu.

2.6 Zaznavanje, identificiranje in preprečevanje informacijskih napadov v okviru omrežnega sistema so izzivi za iskanje primernih rešitev, spričo stalnih sprememb konfiguracij, raznolikosti omrežnih protokolov, ponujanih in razvitih storitev ter skrajno zapletene asinhrona narave napadov ⁽¹⁶⁾.

2.7 Žal pa sta slaba prepoznavnost obrestovanja vlaganj v varnost in dejstvo, da le malo uporabnikov prevzema odgovornost, privedla do podcenjevanja tveganj in do zmanjšanja pozornosti do razvoja varnostne kulture.

3. Predlog Komisije

3.1 S sporočilom o strategiji za varno informacijsko družbo ⁽¹⁷⁾ je Komisija želela izboljšati informacijsko varnost s pripravo dinamične in celostne strategije, temelječe na:

- a) izboljševanju dialoga med javnimi organi in Komisijo, s primerjalno analizo nacionalnih politik in opredelitvi najbolj učinkovitih praks elektronskih komunikacij v varnem načinu;
- b) boljšem ozaveščanju državljanov in malih ter srednje velikih podjetij glede učinkovitih varnostnih načinov, s tem, da bi morala Komisija imeti spodbujevalno vlogo, Evropsko agencijo za varnost omrežij in informacij (ENISA) pa bi bilo treba bolj vključiti;
- c) dialog o instrumentih in predpisih za uravnoteženo razmerje med varnostjo in temeljnimi pravicami, vključno z varstvom zasebnosti.

3.2 Sporočilo poleg tega predvideva zaupno partnerstvo agencije ENISA, s primernim okvirom za zbiranje podatkov o kršitvah varnosti, o ravneh zaupnosti uporabnikov in o razvoju varnostne industrije:

- a) z državami članicami,
- b) s potrošniki in uporabniki,

⁽¹⁶⁾ Multivariate Statistical Analysis for Network Attacks Detection (Multivariabilna statistična analiza za odkrivanje omrežnih napadov). Guangzhi Qu, Salim Hariri* — 2005 ZDA, Arizona Internet Technology Laboratory, ECE Department, The University of Arizona, www.ece.arizona.edu/~hpdc, Mazin Yousif, Intel Corporation, ZDA — Delo je delno podprl svet za raziskave in razvoj informacijskih tehnologij pri družbi Intel.

⁽¹⁷⁾ COM(251) 2006 z dne 31.5.2006.

c) z industrijo informacijske varnosti in

d) z zasebnim sektorjem.

Vzpostaviti bi bilo treba večjezični spletni portal EU za obveščanje in opozarjanje na tveganja, s ciljem strateškega partnerstva med zasebnim sektorjem, državami članicami in raziskovalci.

3.2.1 Sporočilo nadalje predvideva močnejše ozaveščanje zainteresiranih strani o varnostnih potrebah in tveganjih.

3.2.2 Kar se tiče mednarodnega sodelovanja in sodelovanja s tretjimi državami, „globalna razsežnost varnosti omrežij in informacij od Komisije zahteva, da na mednarodni ravni in v sodelovanju z državami članicami poveča svoja prizadevanja za spodbujanje globalnega sodelovanja za VOI“ (varnost omrežij in informacij) ⁽¹⁸⁾, vendar ta ugotovitev ni vključena v dejavnosti dialoga, partnerstva ter povečanja vpliva in moči.

4. Ugotovitve

4.1 Odbor se strinja z analizami in argumenti, ki upravičujejo celostno in dinamično evropsko strategijo za varnost omrežij in informacij; meni, da je vprašanje varnosti bistvenega pomena za spodbujanje odnosa, ki bi bil uporabi informacijskih tehnologij bolj naklonjen, in za krepitev zaupanja v te tehnologije. Svoja stališča je EESO predstavil v številnih mnenjih ⁽¹⁹⁾.

4.1.1 Odbor vnovič poudarja ⁽²⁰⁾, da so „omrežje interneta in nove tehnologije komuniciranja po omrežju (npr. mobilna telefonija ali osebni digitalni pomočniki/dlančniki/z multimedijскими funkcijami, zmožni povezovanja v mrežo in zdaj v polnem razmahu) orodja temeljnega pomena za razvoj gospodarstva znanja, e-gospodarstva in omrežne uprave.“

⁽¹⁸⁾ Glej COM 251/2006, predzadnji odstavek poglavja 3.

⁽¹⁹⁾ Glej naslednje dokumente:

- mnenje EESO o predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o hrambi podatkov, obdelanih v zvezi z zagotavljanjem javnih elektronskih komunikacijskih storitev, in spremembi Direktive 2002/58/ES-UL C 69 z dne 21.3.2006, str. 16;
- mnenje EESO o sporočilu Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij — i2010 — Evropska informacijska družba za rast in zaposlovanje- UL C 110 z dne 9.5.2006, str. 83;
- mnenje EESO o predlogu Evropskega parlamenta in Sveta o uvedbi večletnega programa Skupnosti za spodbujanje varnejše uporabe interneta in novih spletnih tehnologij — UL C 157 z dne 28.6.2005, str. 136;
- mnenje EESO 1474o sporočilu Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij Varnost omrežij in varnost informacij: predlog za evropski strateški pristop — UL C 48 z dne 21.2.2002, str. 33.

⁽²⁰⁾ Glej opombo 19, alinejo 3.

4.2 Za večjo veljavnost predlogov Komisije

4.2.1 Vendar pa Odbor meni, da je pristop, ki ga predlaga Komisija in ki predvideva utemeljevanje te celostne in dinamične strategije na odprtem in vključujočem dialogu, skupaj z okrepljenim partnerstvom in okrepljenim povečanjem vpliva in moči, med vsemi zainteresiranimi stranmi in zlasti z uporabniki, mogoče še razširiti.

4.2.2 To stalšče je bilo poudarjeno v prejšnjih mnenjih: „Da bi bil učinkovit, mora ta program neposredno vključevati vse uporabnike interneta, ki morajo biti usposobljeni in seznanjeni z varnostnimi ukrepi in sredstvi, ki jih je treba uporabljati za preprečitev sprejemanja škodljivih ali nezaželenih vsebin, ali pa za preprečitev tega, da bi bili uporabniki uporabljeni kot posredniki takšnih vsebin. Po mnenju Odbora mora del programa, ki zadeva usposabljanje in seznanjanje, torej nameniti absolutno prednost vključevanju uporabnikov“ ⁽²¹⁾.

4.2.3 Vključevanje uporabnikov in državljanov pa mora po mnenju Odbora potekati tako, da združuje potrebno zaščito informacij in omrežij z državljanskimi svoboščinami ter pravico uporabnikov do varnega dostopa in zmernih cen.

4.2.4 Treba je upoštevati, da pomeni prizadevanje za informacijsko varnost strošek za potrošnika, tudi zaradi časa, ki je potreben za odstranjevanje ovir ali za to, da se jim izognemo. Odbor meni, da bi bilo treba določiti, da mora biti vsak računalnik obvezno opremljen s sistemom protivirusne zaščite. Uporabnik bi odločal, ali ga aktivira, vendar bi bil sistem že od vsega začetka v izdelku.

4.3 Za bolj dinamično in inovativno strategijo EU

4.3.1 Poleg tega bi si Unija po mnenju Odbora morala zastavljati bolj ambiciozne cilje in sprejeti inovativno, celostno in dinamično strategijo z novimi pobudami, npr.:

- mehanizme, ki omogočajo digitalno identifikacijo posameznih uporabnikov, od katerih se prepogosto zahteva, naj zavržejo lastne matične podatke;
- ukrepe, izvedene v okviru ETSI ⁽²²⁾, ki bi zagotavljali varno uporabo IKT in ponujali hitre, točne rešitve, določene s skupnim varnostnim pragom v vsej EU;
- preprečevalne ukrepe z vključevanjem minimalnih varnostnih zahtev v informacijske in omrežne sisteme ter izvajanje pilotnih ukrepov prek tečajev o varnosti v šolah vseh vrst in stopenj;

⁽²¹⁾ Glej opombo 19, alinejo 3.

⁽²²⁾ ETSI = Evropski inštitut za telekomunikacijske standarde (*European Telecommunications Standards Institute*); glej zlasti delavnico z dne 16. in 17. januarja 2006. ETSI je med drugim pripravil tudi specifikacije o nezakonitih prisluškovanjih (TS 102 232; 102 233; 102 234, o dostopu do interneta prek brezžičnih omrežij Wireless LAN (TR 102 519), o elektronskih podpisih, in razvil varnostne algoritme za GSM, GPRS in UMTS.

- vzpostavitev zanesljivega in priznanega pravnega in zakonodajnega okvira na ravni EU; ta okvir, uporabljen za informacijsko tehnologijo in omrežja, bi omogočil prehod z informacijske varnosti na informacijsko zavarovanje;
- okrepitev evropskih in nacionalnih mehanizmov ocenjevanja tveganj in večjo zmogljivost uporabe zakonodajnih in urejevalnih predpisov, da bi onemogočili storilce informacijskih kaznivih dejanj, storjenih na področju zasebnosti in zbirk podatkov;
- ukrepe, namenjene preprečevanju pojavljanja informacijskih monokultur, ki jih je lažje „piratizirati“; podporo diverzificiranim večkulturnim inovacijam, namenjenim uresničevanju Enotnega evropskega informacijskega prostora (SEIS, *Single European Information Space*).

4.3.2 EESO meni, da bi bilo primerno vzpostaviti nacionalno kontaktno točko za varnost IKT med direktorati (*ICT-Security Focal Point, inter DG*) ⁽²³⁾. Kontaktna točka bi omogočala delovanje:

- na notranji ravni služb Komisije;
- na ravni posameznih držav, z večsektorskimi rešitvami za vidike interoperabilnosti, upravljanja identitete, varstva zasebnosti, svobode dostopa do informacij in storitev, kar so minimalne varnostne zahteve;
- na mednarodni ravni, da bi lahko v različnih kontekstih — npr. OZN, G8, OVSE, ISO — zagotovili enotno, evropsko stališče.

4.4 Za okrepljene in odgovorne ukrepe usklajevanja na ravni EU

4.4.1 EESO namenja velik pomen tudi vzpostavitvi Evropskega omrežja za varnost omrežij in informacij (*European Network and Information Security Network*), prek katerega bi bilo mogoče spodbujati raziskave, študije in delavnice o varnostnih mehanizmih in o njihovi interoperabilnosti, o napredni kriptografiji in varstvu zasebnosti.

4.4.2 EESO meni, da bi bilo treba za ta sektor, ki je zelo občutljiv, čim bolj izboljšati vlogo evropskih raziskav, in sicer s primernim povzetkom vsebine:

- *Evropskega programa raziskav varnosti (ESRP)* ⁽²⁴⁾, ki je del *Sedmega okvirnega programa raziskav, tehnološkega razvoja in predstavitev*;

⁽²³⁾ To kontaktno točko med generalnimi direktorati bi lahko financirali v okviru prednostne naloge IST specifičnega programa *Sodelovanje 7*. okvirnega programa raziskav, tehnološkega razvoja in predstavitev, ali pa v okviru *Evropskega programa raziskav varnosti (ESRP)*.

⁽²⁴⁾ Glej: Sedmi okvirni program raziskav, tehnološkega razvoja in predstavitev ES, posebni program sodelovanja; tematska prednost raziskave varnosti s proračunom 1,35 milijarde eurov za obdobje 2007-2013.

— programa *Safer Internet Plus*

— in *Evropskega programa za zaščito kritičnih infrastruktur*, (EPCIP) ⁽²⁵⁾.

4.4.3 Tem predlogom bi lahko dodali uvedbo „evropskega dneva varnega računalnika“, podprtega z nacionalnimi kampanjami vzgoje v šolah in z informacijami, namenjenimi potrošnikom, o postopkih za zaščito informacij prek računalnikov, ter seveda o tehnološkem napredku na širokem in nenehno spreminjajočem se področju računalništva.

4.4.4 Odbor je večkrat poudaril, da je „pripravljenost podjetij za uporabo IKT odvisna od tega, za kako varno ocenijo elektronsko poslovanje. Podobno je tudi pripravljenost uporabnikov, da na spletno stran vnesejo številko kreditne kartice, močno odvisna od njihove ocene varnosti transakcij“ ⁽²⁶⁾.

4.4.5 Odbor je prepričan, da je zaradi velikanskega potenciala rasti tega sektorja treba izvajati specifične ukrepe, sedanje pa prilagoditi novim dogajanjem. Evropske pobude na področju varnosti informacij je treba povezati s pomočjo celostne strategije, odpraviti meje med sektorji in zagotavljati homogeno ter varno širjenje IKT v družbi.

4.4.6 Odbor meni, da nekatere pomembne strategije, kakršna je ta, napredujejo prepočasi zaradi birokratskih in kulturnih težav, ki jih države članice povzročajo, ko gre za nujne odločitve, ki jih je treba sprejeti na ravni Skupnosti.

4.4.7 Odbor meni tudi, da viri Skupnosti ne zadoščajo za uresničitev številnih, nujnih projektov, ki lahko dajo otipljive odgovore na nove probleme globalizacije samo, če so uresničeni na ravni Skupnosti.

4.5 Za večje jamstvo EU pri varstvu potrošnikov

4.5.1 Odbor je seznanjen s tem, da so države članice sprejele tehnološke varnostne ukrepe in postopke za upravljanje varnosti v skladu z lastnimi zahtevami ter da se osredotočajo na različne vidike. Tudi zato je na vprašanja v zvezi z varnostjo težko dati enopomenski in učinkovit odgovor. Z izjemo nekaterih

upravnih omrežij ni sistematičnega čezmejnega sodelovanja med državami članicami, čeprav se vprašanj varnosti posamezne države ne morejo lotevati neodvisno druga od druge.

4.5.2 Odbor nadalje opozarja, da je Svet — z okvirnim sklepom 2005/222/PNZ — sprejel okvir za sodelovanje med pravosodnimi in drugimi pristojnimi oblastmi, za zagotovitev koherentnega pristopa držav članic s približevanjem njihovih kazenskih zakonodaj na področju napadov na informacijske sisteme pri:

— nezakonitem dostopu do informacijskih sistemov,

— nezakonitem poseganju v informacijski sistem, z namernim resnim oviranjem ali prekinitvijo njegovega delovanja,

— nezakonitem poseganju v računalniške podatke v informacijskem sistemu, z njihovim namernim brisanjem, poškodovanjem, poslabšanjem, spremembo ali odstranitvijo, ali tako, da se onemogoči dostop,

— nagovarjanju, spodbujanju ali soudeležbi pri omenjenih kaznivih dejanjih.

4.5.3 Okvirni sklep nadalje navaja merila za opredelitev odgovornosti pravnih oseb in morebitne kazni, ki jih je mogoče uporabiti, če je ugotovljena odgovornost ⁽²⁷⁾.

4.5.4 V okviru dialoga z organi oblasti držav članic Odbor podpira predlog Komisije, da ti organi začnejo z vajo primerjalne ocene lastnih nacionalnih politik, povezanih z varnostjo omrežij in informacijskih sistemov, vključno s specifičnimi politikami za javni sektor. Ta predlog je naveden že v mnenju EESO iz leta 2001.

4.6 Za bolj razširjeno varnostno kulturo

4.6.1 Glede vključevanja industrije informacijske varnosti, mora ta — za varstvo pravic svojih odjemalcev do zasebnosti in zaupnosti — dejansko jamčiti, da so uporabljeni sistemi stvarnega nadzora njenih instalacij in šifriranja sporočil v skladu z doseženim tehnološkim razvojem ⁽²⁸⁾.

⁽²⁵⁾ COM(2005) 576 z dne 17.11.2005.

⁽²⁶⁾ Glej opombo 19, alinejo 2.

⁽²⁷⁾ Glej opombo 19, alinejo 4.

⁽²⁸⁾ Glej: direktivo 97/66/ES o ravnanju z osebnimi podatki na telekomunikacijskem področju (UL L 24 z dne 30.1.1998).

4.6.2 V zvezi s kampanjami ozaveščanja Odbor meni, da je temeljnega pomena vzpostavitev resnične „varnostne kulture“, ki bo v celoti v skladu s svobodo obveščanja, komuniciranja in izražanja. Številni uporabniki se ne zavedajo vseh tveganj, povezanih z računalniškim piratstvom, mnogi ponudniki storitev, prodajalci ali dobavitelji pa niso zmožni oceniti obstoja in obsega ranljivih vidikov.

4.6.3 Čeprav je prednostni cilj varstvo zasebnosti in osebnih podatkov, imajo potrošniki tudi pravico, da so zares učinkovito zaščiteni pred nedopustnim zbiranjem podatkov o njih s pomočjo „vohunskih“ računalniških programov (*spyware* in *web bug*) ali na druge načine. Treba bi bilo tudi zavreti *spamming* (množično razpošiljanje nezaželenih elektronskih sporočil)⁽²⁹⁾, ki pogosto izhaja iz teh nedopustnih dejanj. Ti vdori svojim žrtvam namreč povzročajo stroške⁽³⁰⁾.

4.7 Za močnejšo in dejavnejšo agencijo EU

4.7.1 Odbor je naklonjen bolj izostreni in okrepljeni vlogi Evropske agencije za varnost omrežij in informacij (ENISA), tako

glede ozaveščanja kot tudi — in predvsem — delovanja pri obveščanju in usposabljanju ponudnikov in uporabnikov, kot je sicer EESO pred kratkim že navedel v enem svojih mnenj o zagotavljanju javnih storitev elektronskih komunikacij⁽³¹⁾.

4.7.2 Kar se tiče predlagane dejavnosti za ozaveščanje vseh skupin zainteresiranih, se zdi, da so te dejavnosti usmerjene k strogemu upoštevanju načela subsidiarnosti. Zanje so namreč odgovorne države članice in zasebni sektor, odvisno od posebnih odgovornosti.

4.7.3 ENISA bi lahko s pridom uporabljala prispevke, ki jih ponuja evropsko omrežje *European Network and Information Security Network*, za organiziranje povezanih dejavnosti, tako kot večjezični spletni portal Skupnosti za opozarjanje na področju informacijske varnosti, za posameznikom prilagojene in interaktivne informacije s poenostavljenim jezikom, predvsem ko gre za posamezne uporabnike različnih starosti ter za mala in srednjevelika podjetja.

V Bruslju, 16. februarja 2007.

Predsednik

Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

Dimitris DIMITRIADIS

⁽²⁹⁾ V franc.: *pollu postage*.

⁽³⁰⁾ Glej: mnenja EESO o *Omrežjih za elektronske komunikacije* (UL C 123 del 25.4.2001, str. 50), *Elektronsko trgovanje* (UL C 169 z dne 16.6.1999, str. 36) in *Posledice elektronskega trgovanja za skupni trg* (UL C 123 z dne 25.4.2001, str. 1).

⁽³¹⁾ Glej opombo 19, alinejo 1.

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o sporočilu Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o pregledu regulativnega okvira EU za elektronska komunikacijska omrežja in storitve

(2007/C 97/10)

Evropska komisija je 29. junija 2006 sklenila, da v skladu s členom 262 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosi za mnenje o zgoraj omenjenem dokumentu.

Strokovna skupina za promet, infrastrukturo in informacijsko družbo, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 11. januarja 2007. Poročevalec je bil g. McDonogh.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 433. plenarnem zasedanju 15. in 16. februarja 2007 (seja z dne 16. februarja) s 139 glasovi za in 1 vzdržanim glasom.

1. Obrazložitev

Najpomembnejši elementi zakonodajnih instrumentov okvira so:

1.1 Povzetek

Sporočilo poroča o delovanju direktiv regulativnega okvira za elektronska komunikacijska omrežja in storitve ⁽¹⁾. Pojasnjuje, kako je okvir izpolnil svoje cilje, in opredeljuje področja sprememb. Predlagane spremembe so obravnavane v priloženem delovnem dokumentu služb Komisije ⁽²⁾. Priložena presoja vpliva ⁽³⁾ zajema večje število možnosti, upoštevanih pred oblikovanjem sklepov, ki so predstavljeni v sporočilu.

1.2 Struktura okvira

Oblikovanje enotnega evropskega informacijskega prostora z odprtim in konkurenčnim notranjim trgom je eden ključnih izzivov za Evropo ⁽⁴⁾ znotraj širše strategije za rast in delovna mesta. Celotno gospodarstvo temelji na elektronskih komunikacijah, na ravni EU pa jih podpira regulativni okvir, ki je začel veljati leta 2003.

Okvir vsebuje en sam, skupen nabor predpisov za vse komunikacije, ki se prenašajo po elektronski poti, ne glede na to, ali gre za brezžični ali žični prenos, prenos podatkov ali glasu, prek interneta ali vodovno komutiranega omrežja in ali gre za javno ali zasebno komuniciranje ⁽⁵⁾. Cilj regulativnega okvira je spodbujanje konkurence na trgu elektronske komunikacije ter s tem izboljšanje delovanja notranjega trga in varovanje interesov evropskih državljanov ⁽⁶⁾.

— **Okvirna direktiva**, ki določa temeljna načela, cilje in postopke za regulativno politiko EU v zvezi z zagotavljanjem elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev.

— **Direktiva o dostopu in medsebojni povezavi**, ki določa postopke in načela za konkurenci naklonjene zahteve do operaterjev s pomembno tržno močjo glede dostopa in povezovanja omrežij.

— **Direktiva o odobritvi**, ki uvaja sistem splošnih odobritev namesto posameznih ali razrednih dovoljenj, da bi operaterjem olajšala vstop na trg in zmanjšala njihova upravna bremena.

— **Direktiva o univerzalni storitvi**, ki predpisuje minimalno stopnjo razpoložljivosti in cenovne dostopnosti osnovnih elektronskih komunikacijskih storitev ter vrsto temeljnih pravic uporabnikov in potrošnikov elektronskih komunikacijskih storitev.

— **Direktiva o zasebnosti in elektronskih komunikacijah**, ki določa pravila o varstvu zasebnosti in obdelavi osebnih podatkov v povezavi s komunikacijami prek javnih komunikacijskih omrežij.

⁽¹⁾ Direktive 2002/19/ES, 2002/20/ES, 2002/21/ES, 2002/22/ES (UL L 108, 24.4.2002, str. 7) in 2002/58/ES (UL L 201, 31.7.2002, str. 37).

⁽²⁾ SEC(2006) 816.

⁽³⁾ SEC(2006) 817.

⁽⁴⁾ COM(2005) 24, 2.2.2005.

⁽⁵⁾ Trgovske vsebinske storitve, na primer storitve informacijske družbe ter radia in televizije, ki jih je mogoče ponujati prek infrastruktur za prenos, urejajo drugi instrumenti Skupnosti (na primer Direktiva o e-poslovanju 2000/31/ES in Direktiva o televiziji brez meja 89/552/EGS). V Direktivi 2000/31/ES, ki določa postopek za zbiranje informacij na področju tehničnih standardov in tehničnih predpisov, so storitve informacijske družbe opredeljene kot „katera koli storitev, ki se običajno opravi odplačno, na daljavo, [...] z elektronsko opremo za predelavo in shranjevanje podatkov [...] in na zahtevo prejemnika storitev“ (člen 17).

⁽⁶⁾ COM(2003) 784 konč.

- **Direktiva Komisije o konkurenci**, ki utrjuje pravne ukrepe, oblikovane na podlagi člena 86 Pogodbe, ki so v več letih liberalizirali telekomunikacijski sektor (Ta pregled jih ne zajema.).
- **Priporočilo Komisije o ustreznih trgih**, ki določa seznam 18 podtrgov, ki jih morajo preučiti nacionalni regulativni organi.

Komisija je poleg tega sprejela **Odločbo o radijskem spektru** (622/2002/ES), s katero si prizadeva zagotoviti razpoložljivost in učinkovito uporabo spektra na notranjem trgu.

1.3 Presoja regulativnega okvira — uresničitev ciljev

Razvoj trga

Odkar so leta 1998 trge popolnoma odprli za konkurenco, imajo uporabniki in potrošniki koristi zaradi večje izbire, nižjih cen ter inovativnih izdelkov in storitev. Leta 2005 je bila vrednost sektorja IKT ocenjena na 614 milijard EUR ⁽⁷⁾. IKT tudi na makroekonomski ravni prispeva k rasti produktivnosti in večanju konkurenčnosti evropskega gospodarstva kot celote ter je s tem pomemben dejavnik za rast in ustvarjanje delovnih mest.

Posvetovanje interesnih skupin

Odzivi na poziv Komisije za predložitev prispevkov ⁽⁸⁾ so bili na splošno pozitivni glede vpliva regulativnega okvira. Potrošniki in industrijske skupine so podprli pristop regulativnega okvira, čeprav so bili kritični glede njegovega izvajanja. Veliko jih je zahtevalo poenostavitev postopkov pregleda trga in je na splošno dobro sprejelo nove institucionalne ureditve za usklajevanje spektra ⁽⁹⁾.

Inovacije, investicije in konkurenca

Evropske investicije v ta sektor so bile v preteklih letih višje kot v drugih svetovnih regijah (45 milijard EUR v letu 2005) ⁽¹⁰⁾. Konkurenca ostaja glavna gonilna sila. Države, ki so uveljavile regulativni okvir EU učinkovito in na način, naklonjen konkurenci, so pritegnile večino naložb ⁽¹¹⁾. V državah z močno konkurenco med prvotnimi telekomunikacijskimi družbami in

kabelskimi operaterji je gostota širokopasovnih povezav največja ⁽¹²⁾.

Povzetek

Komisija meni, da bi bolj učinkovito upravljanje spektra sprostilo ves njegov potencial, kar bi prispevalo k ponudbi inovativnih, raznolikih in cenovno dostopnih storitev evropskim državljanom in krepilo konkurenčnost evropske industrije IKT. Komisija sicer meni, da načela in prilagodljiva orodja v regulativnem okviru, kadar so uporabljena v celoti in učinkovito, ponujajo najbolj učinkovito sredstvo za spodbujanje naložb, inovacij in tržnega razvoja.

1.4 Splošno predlagane spremembe

Sedanji regulativni okvir je prinesel precej koristi, vendar je treba zato, da bi ostal učinkovit v prihodnjem desetletju, več pozornosti posvetiti številnim področjem. Dve glavni področji sprememb sta:

- uporaba pristopa politike Komisije k upravljanju spektra v elektronskih komunikacijah, kot je določeno v sporočilu iz septembra 2005 ⁽¹³⁾;
- zmanjšanje upravnih bremen, povezanih s pregledi trgov, ki so lahko predmet predhodnega urejanja.

Ob tem sporočilo opredeljuje druge spremembe, katerih cilj je:

- utrditev enotnega trga,
- okrepitev interesov potrošnikov in uporabnikov,
- izboljšanje varnosti in
- odprava zastarelih določb.

To sporočilo in priloženi delovni dokument služb ⁽¹⁴⁾ opredeljujejo analizo Komisije in trenutne zamisli za spremembe.

⁽⁷⁾ COM(2006) 68, 20.2.2006.

⁽⁸⁾ Odzivi so na voljo na spletni strani: http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecomm/info_centre/documentation/public_consult/review/index_en.htm (slovenskega prevoda ni, op. prev.).

⁽⁹⁾ Odločba o radijskem spektru 676/2002/ES dovoljuje tehnično usklajevanje pogojev uporabe spektra (prek Odbora za radijski spekter); strateški nasvet o politiki radijskega spektra prek Skupine za politiko radijskega spektra.

⁽¹⁰⁾ Glej opombo 6.

⁽¹¹⁾ London Economics v sodelovanju s PricewaterhouseCoopers, študija za GD za informacijsko družbo in medije Evropske komisije o presoji regulativnega okvira za elektronske komunikacije — Rast in investicije v sektorju elektronskih komunikacij v EU (še neobjavljena).

⁽¹²⁾ Glej priloženi delovni dokument služb Komisije, oddelek 2.

⁽¹³⁾ COM(2005) 411, 6.9.2005.

⁽¹⁴⁾ SEC(2006) 816.

2. Uvod

2.1 Odbor večinoma podpira predloge Komisije o pregledu regulativnega okvira za elektronska komunikacijska omrežja in storitve. Poleg tega ceni veliko količino dela, ki ga je Komisija vložila v postopek pregleda, pri čemer je združila izvedenske študije in prispevke posvetovanj z vsemi vpletenimi strankami ter na podlagi tega oblikovala priporočila v sporočilu COM (2006) 334 o pregledu regulativnega okvira EU za elektronska komunikacijska omrežja in storitve ter z njim povezanem delovnem dokumentu služb SEC(2006) 816. Vendar pa Odbor poziva Komisijo, da upošteva pomisleke in priporočila iz tega mnenja.

2.2 Regulativni okvir mora biti usklajen s strategijo za razvoj sektorja IKT in podpirati ključni prispevek elektronskih komunikacij k ekonomskemu in socialnemu življenju EU. Zato Odbor v celoti podpira cilje pregleda okvira za pospeševanje *Pobude i2010: evropska informacijska družba 2010* ⁽¹⁵⁾, ki določa prispevek sektorja IKT k lizbonski strategiji za spodbujanje rasti, konkurenčnosti in zaposlovanja. Pri tem je treba zlasti poudariti pomen regulativnega okvira za oblikovanje enotnega evropskega informacijskega prostora, ki omogoča dostopne in varne širokopasovne komunikacije, bogate in raznolike vsebine in digitalne storitve; vrhunske dosežke v svetovnem merilu v raziskavah in inovacijah na področju IKT, ki se jih doseže tako, da Evropa dohiti največje tekmece; ter vključujočo evropsko informacijsko družbo, ki zagotavlja visokokakovostne javne storitve in spodbuja kakovost življenja.

2.3 Odbor priznava uspeh okvira, odkar je bil uveden. Pri tem je treba omeniti nastanek vseevropske telekomunikacijske industrije, povečanje konkurence za storitve na številnih trgih, veliko število inovacij in znižanje dejanskih stroškov telekomunikacijskih storitev EU. Odbor beleži tudi rast in naložbe na tem trgu v zadnjih letih ter stopnjo naložb v Evropi, ki so presegle naložbe v ZDA in azijsko-pacifiški regiji. Najvišje stopnje naložb so bile dosežene v državah, ki so pravočasno in učinkovito uvedle okvir, kar je dokaz za njegov pozitivni učinek. Kljub pozitivnim učinkom pa Odbor opozarja, da se povsod v Evropi še naprej zastruje problem digitalnega razkoraka.

2.4 Odbor Komisijo opozarja na svoja prejšnja mnenja, ki podpirajo regulativni okvir in vsebujejo priporočila o tem, kako

bi lahko izboljšali politike za razvoj in rast sektorja elektronskih komunikacij ⁽¹⁶⁾ in s tem napredovali s strategijo i2010.

V tem mnenju želi Odbor poudariti področja posebnega pomena in dati nekaj priporočil.

3. Priporočila

3.1 Kot glavno načelo ureditve mora imeti javni interes oziroma „javno dobro“ prednost pred zasebnimi in poslovnimi interesi. Odbor tudi meni, da trg ne more ustrezno urejati samega sebe v dobro javnosti, zato je potreben močan regulativni okvir, ki bo krepil interese velikega števila državljanov, kot je bilo predvideno v lizbonski strategiji.

3.2 Ob upoštevanju točke 3.1 se mora Evropa čim hitreje približati bolj tržno usmerjenim pristopom upravljanja spektrov, s čimer se bodo okrepile pristojnosti udeležencev na trgu, uvedlo širše trgovanje s spektri in zmanjšala količina nacionalnih birokratskih predpisov o dodeljevanju širokopasovnih povezav.

3.3 Ustanoviti bi bilo treba evropsko agencijo za spekter ter s tem ustvariti usklajeno in celostno ureditev za vseevropsko upravljanje spektra.

⁽¹⁵⁾ Vključno z naslednjimi mnenji EESO o:

- Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions — Adapting e-Business policies in a changing environment: The lessons of the Go Digital initiative and the challenges ahead (sporočilo Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o prilagajanju politik e-poslovanja spreminjajočemu se okolju: spoznanja iz pobude Go Digital in prihodnji izzivi) — UL C 108, 30.4.2004, str. 23.
- predlogu Evropskega parlamenta in Sveta o uvedbi večletnega programa Skupnosti za spodbujanje varnejše uporabe interneta in novih spletnih tehnologij — UL C 157, 28.6.2005, str. 136.
- sporočilu Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij — Povezovanje Evrope pri visoki hitrosti: nova dogajanja v sektorju elektronskih komunikacij — UL C 120, 20.5.2005, str. 22.
- sporočilu Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: i2010 — Evropska informacijska družba za rast in zaposlovanje — UL C 110, 9.5.2006, str. 83.
- sporočilu Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu socialno-ekonomskemu odboru in Odboru regij — E-dostopnost — UL C 110, 9.5.2006, str. 26.
- sporočilu Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij — Premoščanje širokopasovne vrzeli — CESE 1181/2006.
- Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions — A strategy for a Secure Information Society — Dialogue, partnership and empowerment (sporočilo Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu socialno-ekonomskemu odboru in Odboru regij o strategiji za varno informacijsko družbo: dialog, partnerstvo in odgovornost) — R/CESE 1474/2006; še v pripravi.

⁽¹⁵⁾ COM(2005) 229 konč., glej http://ec.europa.eu/information_society/eeurope/i2010/index_en.htm.

3.4 Poleg sprostitve zahtev po notifikaciji v skladu s postopkom iz člena 7 bi morala Komisija posvetiti več pozornosti zakonskim ukrepom nacionalnih regulativnih organov (NRO), da bi spodbudila raznolikost ponudbe.

3.5 Komisija mora spoštovati različne pogoje, ki so prisotni na različnih nacionalnih trgih, in posebno strokovno znanje NRO za soočanje s temi pogoji. Zato ima Odbor resne zadržke v zvezi s predlagano pravico veta za Komisijo v postopku iz člena 7 in opozarja, da mora biti pri uporabi te pravice izjemno previdna.

3.6 Odbor izraža zaskrbljenost, da bi neustrezna pristranskost v regulativnem okviru do velikih večnacionalnih ponudnikov storitev in omrežij lahko povzročila nastanek oligopolov. Regulativni okvir bi moral te zadržke ustrezno upoštevati in ne bi smel nepravilno dajati prednosti mednarodnim podjetjem.

3.7 Komisija bi se morala za spodbujanje razvoja notranjega trga, uskladitev politike in poenotenje zakonodajnih pristopov bolj obračati na Odbor za komunikacije, Odbor za radijski spekter, Evropsko skupino regulativnih organov in Skupino za radijski spekter.

3.8 Odbor predlaga, da je treba za oskrbo potrošnikov s koristnimi informacijami o storitvah, ki so na voljo, NRO spodbujati, da ponudijo spletna orodja, ki bodo potrošnikom olajšala primerjavo ponudbe elektronske komunikacije (storitve in cene), ki je na voljo pri konkurenčnih ponudnikih na njihovem trgu.

3.9 V zeleni knjigi o univerzalnih storitvah, predvideni za leto 2007, je treba prepoznati potrebo po premostitvi vedno večje vrzeli v infrastrukturi in storitvah med najbolj in najmanj razvitimi regijami EU. Če analiza na podlagi instrumentov, izvedena v določenem roku, pokaže, da zagotavljanje univerzalnih storitev ne bo zadostovalo za premostitev te vrzeli, je treba najti alternativne ukrepe, morda prek nacionalnih investicijskih programov ob podpori strukturnih skladov EU.

3.10 Zaradi naraščajočega pomena širokopasovnih storitev za ekonomski in družbeni razvoj Odbor meni, da je širokopasovno povezljivost treba vključiti v opredelitev obsega univerzalne storitve ⁽¹⁷⁾.

3.11 Kot je bilo zapisano že v mnenju Odbora o premoščanju širokopasovne vrzeli ⁽¹⁸⁾, mora Komisija za pojem „širokopasovnost“ opredeliti najnižjo hitrost prenosa in kakovost storitve.

3.12 Odbor poziva Komisijo k sodelovanju z NRO pri oblikovanju sistema sankcij na ravni Skupnosti za kršitve varnosti v

elektronski komunikaciji. Razmisliti je treba tudi o mehanizmi, ki bi potrošnikom (posameznikom ali skupinam) po vsej Evropi olajšali pravico do ukrepanja proti posameznim kršiteljem po hitrem postopku.

3.13 Odbor zunaj obsega regulativnega okvira poziva Komisijo, da sistematično raziše kršitve varnosti, kot so neželena elektronska pošta (spam), lažno predstavljane (phishing) in vdiranje v računalniški sistem (hacking), ki jih zakrivijo subjekti zunaj EU, ter si prizadeva za rešitve na medvladni ravni.

4. Ugotovitve

4.1 Podpora okviru in pregledu

4.1.1 Za oblikovanje usklajenega vseevropskega trga elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev je potreben dober regulativni okvir, ki bo združil kompleksne politične in socio-ekonomske dejavnike, ki jih je treba uskladiti. Sedanji okvir se je izkazal za učinkovit instrument za ustvarjanje konkurenčnega, inovativnega in hitro rastočega trga komunikacijskih storitev v Evropi, ob tem pa je bila izražena pripravljenost za uskladitev potreb ponudnikov in potrošnikov ter nacionalnih interesov.

4.1.2 Sedanji okvir je stopil v veljavo pred tremi leti in zdaj je čas za pregled njegovih določb v luči izkušenj in ob upoštevanju prihodnjih izzivov. Izvedenske študije ⁽¹⁹⁾, ki jih je preučila Komisija, in obsežen posvetovalni postopek z vsemi zainteresiranimi stranmi so bili izčrpna osnova za postopek pregleda, predlogi Komisije pa kažejo, da so bili vsi dejavniki temeljito preučeni.

4.1.3 Predlogi iz sporočila in povezani delovni dokument služb upajajo uravnotežene in primerne spremembe k sedanjemu okviru.

4.1.4 Odbor upošteva predloge za odpravo določenih zastarelih določb v regulativnem okviru.

4.2 Upravljanje spektra

4.2.1 Pomen radijskega spektra kot proizvodnega dejavnika za elektronske komunikacijske storitve in omrežja (kot so mobilna, brezžična in satelitska komunikacija, televizija in radio) ter druga področja uporabe (naprave kratkega dosega, obramba, promet, radijsko določanje položaja in satelitski sistem GPS/Galileo) se je v zadnjih desetih letih izjemno povečal. Ocenjuje se, da je skupna vrednost storitev v EU, odvisnih od radijskega spektra, višja od 200 milijard EUR, kar znaša od 2 do 2,5 % letnega evropskega bruto proizvoda.

⁽¹⁷⁾ COM(2005) 203 ter Direktiva EP in Sveta 2002/22/ES o univerzalni storitvi in pravicah uporabnikov v zvezi z elektronskimi komunikacijskimi omrežji in storitvami.

⁽¹⁸⁾ Sporočilo Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij — Premoščanje širokopasovne vrzeli — CESE 1181/2006.

⁽¹⁹⁾ Vključno s študijama *Preparing the next steps in regulation of electronic communications, Analysis* (Priprava prihodnjih ukrepov pri regulaciji elektronskih komunikacij — analiza) (2006); *An assessment of the regulatory framework for electronic communications — growth and investment in the EU e-communications sector* (Presoja regulativnega okvira za elektronske komunikacije — Rast in investicije v sektorju elektronskih komunikacij v EU), London Economics v sodelovanju s PricewaterhouseCoopers (2006).

4.2.2 Ker je večina spektrov v EU že dodeljena določeni uporabi ali uporabnikom, so nove dodelitve možne le na račun obstoječih uporabnikov. Politika spektra mora upoštevati tako potrebe elektronskih komunikacij kot tudi vsa druga področja uporabe spektra, vključno z raziskavami, letalstvom, pomorstvom, vesoljskim sektorjem, avdio-vizualnimi storitvami (vsebine), obrambo, sektorjem za opazovanje tal, zdravstvom, e-vključenostjo, varnostjo v cestnem prometu, znanostjo itd. Ukrepi na področju radijskega spektra se vse bolj oblikujejo in sklepajo za Evropsko unijo kot celoto.

4.2.3 Hiter tehnološki razvoj, digitaliziranje prenosa in združevanje komunikacijskih storitev so zabrisali povezavo med radijskimi platformami dostopa in storitvami, na podlagi katerih je bilo oblikovano upravljanje spektra.

4.2.4 Tehnološke inovacije bistveno zmanjšujejo tveganje medsebojnega oviranja med različnimi uporabniki spektra, s čimer se je zmanjšala potreba po dodelitvi izključnega dostopa do spektra in omogočila širša uporaba splošnih dovoljenj, ki za uporabo spektra določajo manjše tehnične zahteve. Uporaba teh inovativnih tehnologij bi torej lahko zmanjšala ovire za dostop do spektra in povečala njegovo učinkovito uporabo.

4.2.5 Nujno je treba zadovoljiti veliko povpraševanje po vseevropskem spektru zaradi novih tehnologij za elektronske komunikacijske storitve in enako pomembno potrebo po varovanju spektra za druga ključna področja uporabe, za kar pa je potreben natančen pregled mehanizmov upravljanja spektra v EU.

4.2.6 Nemogoče je pričakovati, da bodo vsi različni evropski regulativni organi, ki trenutno upravljajo dodeljevanje spektra, oblikovali enotno evropsko ureditev za spekter. Smiselno bi bilo imenovati osrednji organ — evropsko agencijo za spekter — ki bi usklajevala, usmerjala in nadzorovala upravljanje tega izredno pomembnega vira. Ker bi bila njena dejavnost tesno povezana s temeljnimi svoboščinami, bi o njej morala poročati Evropskemu parlamentu in Svetu.

4.2.7 Gospodarskim interesom bi bilo treba dati več svobode za urejeno trgovanje s spektrom, tako da se bo komercialni spekter na področju elektronskih komunikacij učinkovito uporabljal za gospodarsko najbolj produktivne namene.

4.3 Notranji trg in konkurenca

4.3.1 Oblikovanje notranjega trga je ena najpomembnejših gonilnih sil za rast blaginje in izboljševanje kakovosti življenja v Evropi. Regulativni okvir s kombiniranjem priporočil, smernic in predpisov predstavlja politično osnovo za izpopolnjevanje notranjega trga elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev, kar je bilo doseženo ob upoštevanju različnih razmer in izzivov, s katerimi se soočajo posamezne države članice, ter s spodbujanjem tako konkurence kot naložb v omrežja in storitve.

4.3.2 Postopek oblikovanja notranjega trga mora vedno zagotavljati, da bo imel javni interes oziroma javno dobro prednost pred zasebnimi in poslovnimi interesi. Trg ne more ustrezno urejati samega sebe v dobro javnosti, kar zlasti velja v zvezi s kakovostjo storitev in v situacijah s šibko konkurenco. Zato je potreben močan regulativni okvir, ki bo krepil interese velikega števila državljanov, kot je bilo predvideno v lizbonski strategiji, tako da bo ponujal najboljšo tehnologijo po najboljši ceni.

4.3.3 Večina ponudnikov storitev in omrežij deluje znotraj enotnih nacionalnih trgov. Odbor skrbi, da bi neustrezna pristranskost v regulativnem okviru do velikih večnacionalnih ponudnikov storitev in omrežij lahko povzročila nastanek oligopolov, kar pomeni, da bi na trgu EU prevladovalo nekaj velikih podjetij. Regulativni okvir bi moral te zadržke ustrezno upoštevati in ne bi smel nepravilno dajati prednosti mednarodnim podjetjem v škodo nacionalnih operaterjev.

4.3.4 Osrednji evropski regulativni organ po zgledu organa za bančništvo bi bil verjetno hitrejša in bolj neposredna pot za dovršitev notranjega trga za elektronske komunikacije, prav tako pa je mogoče, da bi izguba strokovnega znanja in sposobnosti presojanja, ki ju trenutno ponujajo nacionalni regulativni organi, škodila določenim državam članicam, poleg tega pa bi odpor v posameznih državah lahko oviral napredek pri dovrstitvi notranjega trga.

4.3.5 Trenutno je najbolj smiselno, da se obstoječo ureditev decentralizirane regulacije okrepi tako, da Komisija pogosteje izkorišča obstoječo strukturo odborov in teles za politično svetovanje. Bolje je najti skupen pristop, kot pa poskusiti uveljaviti univerzalni model za vse.

4.3.6 Čeprav je to zunaj področja regulativnega okvira, je Odbor zaskrbljen, da bi hitro večanje ponudbe storitev mednarodnih medijev prek elektronskih komunikacijskih omrežij povzročilo neželeno širjenje nizkokakovostnih medijskih vsebin. Komisija bi morala razmisliti o tem, kako bi politika EU lahko podprla proizvodnjo in razširjanje visokokakovostnih medijskih vsebin in zlasti vsebin, ki spoštujejo bogato kulturno raznolikost v EU.

4.4 Pravice potrošnikov

4.4.1 Zaradi vse večje kompleksnosti storitev, ki so na voljo, in pojava novih vseevropskih storitev je pomembno, da so potrošniki ustrezno informirani o možnostih, ki jih imajo. Potrošniki morajo imeti na voljo koristne informacije o konkurenčnih ponudbah, da se zagotovi kakovost storitev in preglednost cen. Poleg tega mora biti zakonodaja o pravicah potrošnikov v koraku z razvojem na trgu. Odbor predlaga, da je treba NRO spodbujati, da ponudijo spletna orodja s standardiziranimi parametri, ki bodo potrošnikom olajšala primerjavo ponudbe elektronske komunikacije (storitve in cene), ki je na voljo pri konkurenčnih ponudnikih na njihovem trgu.

4.4.2 Odbor priznava, da je treba direktivo o univerzalnih storitvah posodobiti, in pozdravlja predlog Komisije, da se leta 2007 predloži dokument za razpravo o zeleni knjigi. Vendar je pomembno, da ne bodo državljani, ki živijo v manj razvitih regijah, še bolj prikrajšani z odpravo obveznosti univerzalne storitve za ponudnike storitev, ki na trgu prevladujejo. Problem digitalnega razkoraka se bo še bolj zaostрил, ko bodo novi poslovni modeli pospešili rast storitev WebTV za državljane, ki imajo visokohitrostne širokopasovne povezave.

4.4.3 Če bo sklenjeno, da obveznost univerzalne storitve ni več pravičen ali praktičen način za zagotavljanje ključnih elektronskih komunikacijskih storitev 21. stoletja, kot je širokopasovnost, bo treba najti alternativne mehanizme financiranja za premostitev digitalnega razkoraka — mogoče prek strukturnih skladov EU.

4.5 Varnost

4.5.1 Odbor opozarja Komisijo na mnenje EESO o strategiji za varno informacijsko družbo (COM(2006) 251) in na svojo zahtevo za celotno strategijo za varnost podatkov, ki bi povezovala evropske pobude.

4.5.2 Kršitve varnosti v elektronskih komunikacijskih omrežjih močno šibijo zaupanje potrošnikov in uporabo storitev. Poleg tega kršitve varnosti škodijo pravici državljanov EU do zasebnosti. Komisija si mora zato močno prizadevati za zaščito varnosti omrežij in pravic državljanov. Odbor pozdravlja ukrepe, ki so bili predlagani v sklopu pregleda regulativnega okvira in so namenjeni obravnavi teh problemov.

4.5.3 Varnost elektronskih komunikacij je ključna za uvedbo in širitev informacijskih tehnologij in storitev. V vsej EU so potrebne stroge sankcije, ki bodo tovrstnim kršitvam onemogočile, da bi šibile zaupanje potrošnikov in zavrele razvoj informacijske družbe. Odbor poziva Komisijo, da sodeluje z NRO pri oblikovanju sistema sankcij na ravni Skupnosti za kršitve varnosti v elektronski komunikaciji. Razmisliti je treba tudi o mehanizmih, ki bi potrošnikom po vsej Evropi olajšali pravico do ukrepanja proti posameznim kršiteljem.

4.5.4 Poleg varnostnih problemov, ki jih povzročajo subjekti znotraj EU, varnost evropskih omrežij in državljanov dnevno ogrožajo kršitve, ki prihajajo iz držav zunaj EU. Treba je sprejeti vse potrebne ukrepe za iskanje storilcev teh kršitev; pa tudi države, od koder kršitve izvirajo, morajo nositi odgovornost za škodo, ki jo kršitve povzročijo.

V Bruslju, 16. februarja 2007.

Predsednik

Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

Dimitris DIMITRIADIS

Mnenje Evropskega ekonomsko socialnega odbora o Sporočilu Komisije na podlagi člena 138(2) Pogodbe ES o kreptitvi pomorskih delovnih standardov

COM(2006) 287 konč.

(2007/C 97/11)

Evropska komisija je 16. junija 2006 sklenila, da v skladu s členom 262 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosi za mnenje o zgoraj omenjenem dokumentu.

Strokovna skupina za promet, energijo, infrastrukturo in informacijsko družbo, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 11. januarja 2007. Poročevalec je bil **g. ETTY**.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 433. plenarnem zasedanju 15. in 16. februarja 2007 (seja z dne 15. februarja) s 190 glasovi za in 5 vzdržanimi glasovi.

1. Uvod

1.1 Leta 2006 konsolidirana konvencija o pomorskih delovnih standardih je najpomembnejša nova listina Mednarodne organizacije dela (ILO), ki združuje varovanje pravic pomorščakov do primernih delovnih razmer z ustvarjanjem pogojev za pošteno konkurenco med lastniki ladij.

1.2 Označena je bila kot četrti steber sistema mednarodnih predpisov o kakovostnem ladijskem prometu, ki dopolnjuje tri glavne konvencije Mednarodne organizacije dela (ILO), ki so: Mednarodna konvencija o varstvu človekovega življenja na morju (SOLAS), Mednarodna konvencija o standardih za usposabljanje, izdajanje spričeval in ladijsko stražarjenje (STCW) ter Mednarodna konvencija o preprečevanju onesnaževanja morja z ladij (MARPOL).

1.3 Nova konvencija nadomešča 68 sedanjih pomorskih listin ILO. Začela bo veljati, ko jo bo ratificiralo 30 držav članic ILO, ki predstavljajo najmanj 33 % tonaže svetovne flote.

2. Ugotovitve

2.1 Konvencija določa delovne standarde, ki veljajo za osebe na krovu ladij s 500 bruto registrskimi tonami ali več in so na mednarodni plovbi ali potujejo med tujimi pristanišči. Nanašajo se na:

- minimalne pogoje, zahtevane za delo v pomorstvu;
- pogoje zaposlovanja;
- nastanitev, prosti čas, hrano in preskrbo;
- varovanje zdravja, zdravstveno oskrbo, socialno skrbstvo in socialno varnost ter na
- spoštovanje in izvajanje določb.

2.2 EESO pozdravlja podporo Komisije delu ILO, na podlagi katerega je nastala nova konvencija, in njeno dobro sodelovanje z vladami ter organizacijami delodajalcev in delavcev v državah članicah v tristranski strukturi ILO. To je zagotovo trdna podlaga za delo, ki ga je treba opraviti po pripravi nove listine: države članice jo morajo ratificirati in Skupnost pa mora, po potrebi, prilagoditi svoj pravni red.

2.3 EESO opozarja, da je Konvencija nastala na podlagi občutljivega ravnotežja, doseženega pri oblikovanju odločitev na mednarodni ravni in v tristranskem okviru. Ukrepi Komisije bi morali okrepiti in spodbuditi ta dosežek in preprečiti kakršnekoli pobude, ki bi lahko ogrozile uspešno izvajanje Konvencije.

2.4 EESO podpira odločenost Komisije, da spodbudi države članice k čimprejšnji ratifikaciji. Seveda bi bil velik korak naprej, če bi konvencijo ratificiralo 27 držav članic, ki razpolagajo z 28 % svetovne flote.

2.5 O ratifikaciji odločajo izključno države članice, saj EU ni članica ILO. EESO opozarja na odločitev Komisije, da povabi socialne partnerje na evropski ravni k začetku pogajanj o sklenitvi sporazuma, ter izraža svoje zanimanje zanjo. Če bi jim to uspelo, bi to zagotovo spodbudilo države članice k ratifikaciji. EESO pričakuje, da bodo države članice konvencijo čim prej ratificirale, in upa, da se bo to zgodilo v letu 2008.

2.6 Pogajanja med socialnimi partnerji so se že začela. Glede na sedanje razmere bi morda bilo bolje, če EESO zaenkrat ne bi izrazil svojega mnenja o treh glavnih temah, ki jih je predstavila Komisija v svojem sporočilu, nanašajo pa se na:

- prilagoditev pravnega reda Skupnosti;
- sprejetje dodatnih besedil;
- izboljšanje določb Konvencije.

Enako velja za vprašanje, ali naj bo del B Konvencije (Smernice) zavezujoč ali ne.

Če socialni partnerji ne dosežejo dogovora, bo EESO te točke še enkrat obravnaval.

2.7 EESO v zvezi z vzpostavitvijo tristranske strukture, ki jo določa Konvencija, opozarja na to, da taki mehanizmi niso predvideni v Pogodbi. Zato EESO opozarja, da katerakoli rešitev, ki

jo bo Komisija sprejela za zagotovitev usklajevanja tristranskega procesa sprejemanja odločitev v okviru Skupnosti v nobenem trenutku ne bi smela slabiti tristranskih določb ILO na nacionalni ravni.

2.8 EESO priporoča Komisiji, da podpre srečanja strokovnjakov v okviru ILO zaradi priprave operativnih smernic za nadzor države zastave in pristanišča.

V Bruslju, 15. februarja 2007.

Predsednik

Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

Dimitris DIMITRIADIS

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o odnosih med EU in Japonsko: Vloga civilne družbe

(2007/C 97/12)

Evropski ekonomsko-socialni odbor je na plenarnem zasedanju 17. januarja 2007 sklenil, da v skladu s členom 29(2) poslovnika pripravi mnenje: *Odnosi med EU in Japonsko: vloga civilne družbe*.

Ga. Benita Ferrero-Waldner, evropska komisarka za zunanje odnose in evropsko sosedsko politiko, je v pismu z dne 6. aprila 2006 to pobudo podprla.

Strokovna skupina za zunanje odnose, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 24. januarja 2007. Poročevalka je bila ga. Päärendson.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 433. plenarnem zasedanju 15. in 16. februarja 2007 (seja z dne 16. februarja) s 112 glasovi za, 3 glasovi proti in 28 vzdržanimi glasovi.

1. Povzetek sklepov in priporočila

1.1 Evropska komisija je Odbor zaprosila, da prouči razvoj civilne družbe na Japonskem in možnosti za sodelovanje Evropske unije s to državo, da bi tako še bolj okrepili odnose med obema partnerjema.

1.2 EU in Japonska imata veliko skupnih vrednot in interesov. Na mnogih področjih že obstaja uspešno sodelovanje na uradni ravni.

1.3 Japonska se vedno bolj zanima za regionalno sodelovanje na osnovi modela „funkcionalnega vključevanja“.

1.4 Civilna družba ima na Japonskem vse pomembnejšo vlogo, čeprav najpogosteje še vedno obravnava lokalna in regionalna vprašanja.

1.5 Trenutno je relativno malo področij tesnega sodelovanja med evropsko in japonsko civilno družbo, vendar vedno večje priznavanje skupnih izzivov kaže, da je čas za tesnejše stike.

1.6 Za vzpostavitev pogostejših in tesnejših stikov bo potrebno nekaj časa, pri tem pa bo bistvenega pomena iskanje najboljših partnerjev.

1.7 Pomemben začetni korak bi lahko bil sestanek, na katerem bi opredelili skupne težave in razmislili, kako bi jih lahko rešili.

1.8 Ustrezne organizacije civilne družbe obeh partnerjev bi bilo treba že rutinsko vključevati v seminarje, ki so zanje pomembni, in podobne dogodke.

1.9 Kasneje bi lahko razmislili o bolj strukturiranem dialogu v obliki foruma za razpravo.

1.10 Oba evropska instituta na Japonskem (v nadaljevanju: centra EU) že predstavljata osnovo za mrežno povezovanje in partnerstvo.

1.11 Z večjo uporabo tehnologij, kot so video konference in spletne telefonske storitve, bi bilo treba zmanjšati finančne zahteve.

2. Uvod

2.1 Po obdobju vedno večjega sodelovanja sta EU in Japonska leta 2001 sklenili, da začneta desetletje medsebojnega sodelovanja pod geslom *Oblikujmo skupno prihodnost* ⁽¹⁾. Akcijski načrt so sestavljali štirje deli („cilji“). Zadnji cilj (cilj IV) z naslovom *Povezovanje ljudi in kultur* je vključeval tudi razvoj odnosov med civilnima družbama in spodbujanje medregionalnih izmenjav. Pomemben je tudi cilj III (*Obvladovanje globalnih in družbenih izzivov*).

2.2 Nedavni dogodki, ki so vključevali tudi stike civilne družbe obeh partnerjev, so bili zelo uspešno *Leto izmenjav med ljudmi v EU in na Japonskem 2005*, ustanovitev dveh centrov EU na Japonskem ⁽²⁾ v Tokiu ⁽³⁾ in regiji Kansai ⁽⁴⁾ ter skupni simpozij v Bruslju aprila 2006, na katerem so udeleženci razpravljali o doseženem napredku pri izvajanju akcijskega načrta *Oblikujmo skupno prihodnost* ter o možnih spremembah tega načrta, potrebnih zaradi sprememb na Japonskem, v EU in drugod.

2.3 Cilj tega mnenja je proučiti razvoj civilne družbe na Japonskem in raziskati, kako lahko civilna družba EU, zlasti seveda EESO, sodeluje s civilno družbo na Japonskem in tako še naprej krepi odnose EU z Japonsko ⁽⁵⁾.

2.4 EESO opredeljuje civilno družbo kot „vse organizacijske strukture, katerih člani so zavezani ciljem in pristojnostim, ki so v interesu javnosti, in ki delujejo tudi kot posredniki med javnimi oblastmi in državljani“ ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ *Oblikujmo skupno prihodnost* (Shaping our common future, akcijski načrt sodelovanja med EU in Japonsko); vrh Evropske unije in Japonske, Bruselj, 2001.

⁽²⁾ Oba centra EU na Japonskem finančno podpira EU, njuna vloga pa je premostitev vrzeli v zavesti obeh partnerjev ter študentom vseh univerz omogočiti pridobivanje znanja o EU.

⁽³⁾ Udeležene institucije: univerza Hitotsubashi, mednarodna katoliška univerza, univerza za tuje študije v Tokiu in višješolska ustanova Tsuda (<http://www.euji-tc.org>).

⁽⁴⁾ Udeležene institucije: univerza Kobe, univerza Kwansei Gakuin in univerza Osaka (http://euji-kansai.jp/index_en.html).

⁽⁵⁾ Glej pismo komisarke Ferrero-Waldner D/06/468 z dne 6. aprila 2006.

⁽⁶⁾ Za celotno definicijo glej COM(2005) 290.

3. Obrazložitev

3.1 Japonska je pomembna sila v vzhodni Aziji. To je regija, katere gospodarski pomen narašča in kjer se regionalno sodelovanje hitro izboljšuje, vendar je vedno bolj v ospredju tudi vprašanje varnosti. Ker območje vzhodne Azije, vključno s Kitajsko, za EU postaja vedno pomembnejše, bo tesnejše sodelovanje z Japonsko zagotovilo ravnovesje in večje sodelovanje na regionalni ravni ⁽⁷⁾.

3.2 Japonska je poleg tega eden od strateških partnerjev EU. Čeprav se Evropa in Japonska nahajata na nasprotnih koncih sveta in imata obe zapleteno in zelo posebno kulturo, imamo kljub temu veliko skupnega. Obe sta večji gospodarski skupnosti, ki želita okrepiti svojo mednarodno vlogo. Imamo veliko enakih temeljnih vrednot, skupnih interesov in skrbi. Obe sta demokratični družbi. V našem skupnem interesu je, da utrdimo in poglobimo naše odnose in vzajemno razumevanje.

3.3 Z gospodarskega vidika je Japonska peti največji izvozni trg EU s 6,6 %, EU pa drugi največji izvozni trg Japonske. Trenutna stopnja rasti BDP na Japonskem znaša okrog 2,7 % letno, stopnja brezposelnosti pa je okrog 4,5 %. Japonska prispeva okrog 14 % svetovnega BNP (Kitajska 3,4 %), povprečen dohodek na prebivalca pa znaša 32.230 USD (na Kitajskem 780 USD).

3.4 Na zgodnjih stopnjah sodelovanja so bili v ospredju trgovina in drugi gospodarski dejavniki, ki so vključevali tudi precejšnje tuje naložbe v obe smeri. Gospodarske reforme so pomembne za obe strani, saj morata izboljšati konkurenčnost v globaliziranem svetu, hkrati pa obdržati lasten socialni model in upoštevati trajnostno rast.

3.5 Trenutno obstaja veliko področij dobrega sodelovanja med EU in Japonsko, na primer redni forumi za razpravo o industrijski politiki, znanosti in tehnologiji, informacijski tehnologiji, zaposlovanju, socialnih vprašanjih, elektronskem poslovanju, raziskavah, razvojni pomoči in varstvu okolja. Japonski socialni partnerji so v letu 2006 pokazali vedno večje zanimanje za prakse na področju socialne odgovornosti podjetij. Dialog med EU in Japonsko o zakonodajni reformi (dialog se je začel pred približno 12 leti) na povezan način obravnava vsa vprašanja, ki se nanašajo na zakonodajo. Podrobnosti o nekaterih programih so v prilogi I. V dialogu o zakonodajnih vprašanjih sodeluje veliko generalnih direktoriatov Evropske komisije, pa tudi države članice EU.

⁽⁷⁾ Obstaja že vrsta regionalnih organov, v nekaterih sodeluje tudi Evropa. Pomembna primera sta vrh EU-Azija (ASEM, Asia-Europe Meeting) in fondacija ASEF (Asia-Europe Foundation). Vključevanje v takšne organe lahko še bolj poveča koristi sodelovanja med civilno družbo EU in Japonske.

3.6 Na Japonskem narašča zavest, ki bi jo lahko opisali kot „občutek povezanosti“ z Evropo. Vendar pa so države članice, ki so se EU pridružile pred kratkim, tam še precej neznane.

4. Razvoj civilne družbe

4.1 Kot že omenjeno, se japonska kultura, pa tudi japonske socialne razmere, močno razlikujejo od evropskih ⁽⁸⁾. Zato je razumljivo, da so drugačne tudi japonske organizacije civilne družbe. Najbolj očitna razlika je v tem, da je pri oblikovanju civilne družbe na Japonskem še do pred kratkim precej prevladujočo vlogo igrala država; organizacije — razen socialnih partnerjev — so morali odobriti organi oblasti, ki so te organizacije nato tudi nadzorovali.

4.2 Javnost je takšne razmere sprejemala, ker je povezanost elitne centralne birokracije in najpomembnejših interesov industrije (ob podpori parlamenta) omogočala hitre in učinkovite politične odločitve ter njihovo izvajanje; vse to je spodbujalo gospodarsko rast ⁽⁹⁾. V teh pogojih je bila vloga civilne družbe pri upravljanju zelo omejena. Pojmi civilne družbe, upravljanja in odgovornosti so bili v tem času celo precej neznani.

4.3 V poznih 80-ih letih je počil t. i. „finančni mehurček“; sledilo je obdobje deflacije in gospodarske stagnacije, ki ga je država premagala šele pred kratkim. V 90-ih letih se je zgodilo več škandalov, v katere so bili vpleteni vodilni birokrati, ki so tako načeli zaupanje javnosti v prevlado države in velikih industrijskih interesov. Škandali ter slabo vodenje reševalnih in obnovitvenih del po hudem potresu na območju mesta Kobe 1995, imenovanem „The Great Hanshin-Awaji Earthquake“, so javnosti pokazali učinkovitost (in potencial) nekaterih organizacij civilne družbe. To je leta 1998 vodilo k sprejetju novega zakona o neprofitnih organizacijah (NPO), s katerim je bilo priznано dejstvo, da lahko organizacije civilne družbe igrajo pomembno vlogo pri dobrem upravljanju ⁽¹⁰⁾. Zakon je odstranil veliko ovir za razvoj NPO in večinoma odpravil zelo obremenjujoč birokratski nadzor. To je bila ena od sprememb, ki je v japonsko družbo in politiko prinesla manj predpisov in centralizacije.

4.4 Takrat se je civilna družba pričela spreminjati; organizacije se množijo precej hitro, najbolj pa tiste skupine, ki poudarjajo svojo neodvisnost od organov oblasti. Vprašanje, o katerem se na Japonskem trenutno razpravlja, je, kako bolje izkoristiti

vse prednosti japonske družbe. To bo vodilo k večjemu pomenu in vplivu organizacij civilne družbe. Ljudje začenjajo bolje razumeti demokratični participativni proces, vsi osnutki zakonodaje so sedaj na voljo za razpravo na spletnih straneh; vendar pa — po podatkih organizacij civilne družbe — stališča civilne družbe (razen socialnih partnerjev) ne vplivajo dovolj pogosto na končne odločitve.

4.5 V razpravah o japonski civilni družbi je ta običajno razdeljena na dva večja dela. Prvi del predstavljajo nevladne organizacije (NVO), ki predvsem opravljajo storitve na čezmorskih območjih na področju razvoja in humanitarnega dela. NVO v precejšnjem obsegu financira vlada (ministrstvo za zunanje zadeve), pri svojem delu pa tesno sodelujejo z organi oblasti v okviru programov uradne razvojne pomoči (ODA, Official Development Assistance) in se redno sestajajo z vlado za spodbujanje tesnega dialoga in sodelovanja. Vendar so njihovi finančni in človeški viri omejeni.

4.6 Drugi del predstavljajo neprofitne organizacije, ki pokrivajo celo vrsto dejavnosti; sem spadajo socialni partnerji, trgovinska in poklicna združenja ter akterji na področju okolja, potrošništva, kmetijstva, kulture in drugih dejavnosti. Te organizacije bodo imele vedno večjo vlogo pri socialnem dialogu o socialni odgovornosti podjetij, ki se začinja v japonskih podjetjih ali podjetjih v tuji lasti, ob upoštevanju načela prostovoljnosti. Zelo pomembno vlogo igrajo tudi organizacije v zdravstvenem sektorju. Včasih lahko dobijo finančno podporo države. Precej teh organizacij se ukvarja predvsem z iskanjem rešitev za lokalna in regionalna vprašanja; njihovo delo služi lokalnim skupnostim. Zato je manj neprofitnih organizacij na nacionalni ravni.

4.7 Mladino dobro zastopajo študentske in druge organizacije.

5. Stiki med civilnimi organizacijami Japonske in EU

5.1 Med EU in japonskimi organi oblasti obstajajo številni in redni stiki (glej točko 3.5 in priložo). Politični voditelji obeh strani vedno znova poudarjajo njihov pomen, stiki med večino organizacij civilne družbe pa so veliko bolj omejeni. Vendar pa na nekaterih področjih tesni in aktivni stiki že obstajajo.

⁽⁸⁾ Japonska kultura ima zelo dolgo zgodovino in nanjo je močno vplivalo dejstvo, da je bila stoletja odrezana od ostalega sveta.

⁽⁹⁾ Uspeh je vodil k „legitimnosti rezultatov“ („output legitimacy“), kjer legitimnost temelji na uspehu pri uresničevanju ciljev, v škodo „legitimnosti procesa“ („input legitimacy“), ki temelji na demokratičnem participativnem procesu.

⁽¹⁰⁾ Ž japonskega vidika je imela krizna obdobja tudi EU, kar dokazujejo na primer dogodki, ki so se zgodili ob približno istem času in so povzročili odstop Santerjeve Komisije; posledica teh dogodkov je bil premislek o upravljanju EU, kar je vodilo k večjemu vključevanju civilne družbe EU v politični proces.

5.2 Socialni partnerji

Delodajalci: Nippon Keidanren (japonsko podjetniško združenje) je obsežna gospodarska organizacija, ki je nastala maja 2002 z združitvijo japonske federacije gospodarskih organizacij Keidanren in japonske federacije združenj delodajalcev Nikkeiren. Organizacija šteje 1.662 članov, od tega 1.351 podjetij, 130 industrijskih združenj in 47 regionalnih gospodarskih organizacij (podatki veljajo za 20. junij 2006).

Sindikati so relativno šibki, tako številčno kot glede virov. Približno 20 % delavcev je članov sindikatov, od tega jih je približno dve tretjini pod okriljem glavne sindikalne organizacije RENGO ⁽¹¹⁾, ki ima urad v Bruslju. RENGO ima dostop do številnih podatkov Evropske konfederacije sindikatov (ETUC) in pogosto pošilja predstavnike na srečanja organizacij dela v državah članicah.

5.3 V okviru poslovnega dialoga *EU-Japan Business Dialogue Roundtable* (delodajalci) med EU in Japonsko se zadnjih deset let organizirajo redna letna srečanja, na katerih udeleženci razpravljajo o načinih za izboljšanje gospodarskih in trgovinskih odnosov ter — vedno pogosteje — o globalnih vprašanjih, kot je vprašanje energije. Priporočila se na letnem vrhu EU-Japonska predstavijo političnim voditeljem, ki so pripravljeni ta priporočila tudi upoštevati. Poleg tega evropske in japonske poslovne organizacije že dolgo vodijo dialog o vrsti vprašanj.

5.4 Zaradi globalnih izzivov, kot so varnost živil in njihovo označevanje, se potrošniške organizacije EU in Japonske srečujejo že šest let. Drugi primeri sodelovanja so vsakoletni dialogi med novinarji, državljskimi gibanji, NVO in okoljevarstveniki. Akademsko sodelovanje med univerzami, višjimi šolami in raziskovalnimi inštituti že obstaja in ga bo nedavna ustanovitev dveh centrov EU na Japonskem še okrepila. Akademске ustanove na Japonskem imajo tesne medsebojne stike, pa tudi stike z drugimi podobnimi ustanovami v EU.

5.5 Za boljše medsebojno razumevanje so potrebni neposredni stiki med ljudmi. Na podlagi tega spoznanja sta EU in Japonska sklenili, da bo leto 2005 Leto izmenjav med ljudmi. To je bil uspešen program, v okviru katerega je bilo organiziranih približno 1.900 dogodkov, trenutno pa se razpravlja o nadaljevanju programa. Trenutni izziv je v tem, da se obdrži in gradi na tistem, kar je bilo doseženo.

5.6 Sedanji stiki so zelo koristni in kažejo, da jih je mogoče vzpostaviti na trajni osnovi, če so v ozadju jasni skupni izzivi, s katerimi se je treba soočiti v spreminjajočem se svetu z globaliziranimi načini dela in standardi ter povečano potrebo po konkurenčnosti. Sem sodijo tudi trajnostni razvoj (zlasti varnost

oskrbe z energijo, zeleni nakupi ⁽¹²⁾ in naravni viri), razvojna pomoč (EU in Japonska sodita k najpomembnejšim donatorjem na svetu), starajoče se prebivalstvo (kar vpliva na pokojninske sisteme, zdravstvene storitve in socialno pomoč), priseljevanje, delo v večetničnih družbah, ravnovesje med delom in družino ter izzivi na področju zaposlovanja. Socialna odgovornost podjetij je področje, na katerem skupni interesi postajajo jasnejši, enako velja tudi za ravnovesje med spoloma. Koristna bi bila izmenjava mnenj o teh temah.

5.7 EESO ima nekaj neformalnih stikov s centrom EU na Japonskem v regiji Kansai. Trenutno so to edini stiki, čeprav ima veliko članov EESO izkušnje pri delu z japonskimi organizacijami.

6. Možni ukrepi za vzpostavitev in ohranjanje odnosov med civilno družbo EU in Japonske

6.1 Jasno je, da mora imeti civilna družba pri soočanju s skupnimi izzivi pomembno vlogo v EU in na Japonskem, kar velja tudi za skupne naloge in odnose med obema partnerjema. Organizacije civilne družbe lahko prispevajo k sedanjemu političnemu dogajanju med EU in Japonsko z dvostranskimi razpravami in pojasnjevanjem svojih stališč. Brez dvoma je veliko možnosti, da z vključitvijo civilne družbe naredimo bistveno več za razvoj pomembnih delov akcijskega načrta EU-Japonska ⁽¹³⁾; takšno delo lahko pomembno prispeva k ustvarjanju dodane vrednosti odnosov med EU in Japonsko.

6.2 Pri vzpostavitvi stikov med organizirano civilno družbo na Japonskem in v EU je najprej potrebno, da se obe strani spoznata in se naučita razumeti druga drugo; to bo vodilo k mrežnemu povezovanju. Le tako lahko začnemo resnično sodelovati in prispevati k že obstoječim tesnim stikom med oblastmi obeh strani. To ne bo hiter proces, vendar pa bi bila dobrodošla podpora Komisije in japonskih oblasti za pripravo začetnega sestanka, na katerem bi opredelili skupne težave in razpravljali o prihodnjih korakih, tudi o tem, katere organizacije bi lahko najbolje zastopale obe strani ⁽¹⁴⁾; temu sestanku bi sledilo konkretno delo, vključno s skupnimi ukrepi. Sestanka bi se morali udeležiti predstavniki civilne družbe EU in Japonske, ki bi pripravili podlago za nadaljnje prirezo povezovanje. EESO in socialni partnerji na ravni EU bi morali imenovati večino predstavnikov EU.

⁽¹²⁾ „Zeleni nakupi“ so sistem javnih naročil, kjer je potreben določen odstotek okolju prijaznih izdelkov.

⁽¹³⁾ Glej točko 2.1.

⁽¹⁴⁾ Čeprav bi bili nekateri japonski partnerji, kot so Japonski center za mednarodno izmenjavo (Japan Center for International Exchange) in centra EU na Japonskem, lahko v pomoč, bo najprej treba prositi za nasvet tudi japonske oblasti.

⁽¹¹⁾ RENGO ima 6.500.000 članov (podatek velja za junij 2006).

6.3 Komisija bi morala razmisliti o vključitvi organizacij civilne družbe EU in Japonske v vse ustrezne seminarje in podobne dogodke ter spodbujati japonske oblasti k enakemu ravnanju. Ščasoma bi tako vzpostavili zaupanje med partnerji, pa tudi mrežne povezave za vse vrste stikov. Določitev takšnih dogodkov bi morala biti redna točka na dnevnem redu srečanj Komisije in japonskih sogovornikov.

6.4 Izbira primernih tem za razprave, na katerih bodo sodelovale tudi organizacije civilne družbe, bo odločilnega pomena. Če je namen uradnih srečanj opredeliti teme, kjer bi bil prispevek organizacij civilne družbe koristen, bi morali Komisija in japonske oblasti razmisliti o tem, da bi EESO prosili, naj v sodelovanju z japonskimi partnerji pripravi odgovor na to vprašanje. Na takšnih skupnih srečanjih bi sindikati na primer lahko razpravljali o temeljnih standardih MOD. Na začetku bi to nalogo lahko opravljale ad hoc skupine; kjer je to ustrezno, bi bilo treba razmisliti o manjših ad hoc posvetovalnih skupinah ⁽¹⁵⁾.

6.5 Ker bo regionalno sodelovanje za Japonsko vedno večjega pomena, bi organizacije civilne družbe EU lahko ponudile tudi svoje izkušnje in podprle povezovanje držav na različnih razvojnih stopnjah v skladu z načelom „funkcionalnega vključevanja“. Izkušnje nekaterih novih držav članic pri ustanavljanju učinkovitih organizacij civilne družbe in spodbujanju oblasti, da te vključijo v posvetovanja in postopek odločanja, bi lahko bile zanimiv primer. Tudi uspeh EU pri obvladovanju in zmanjševanju možnosti za rivalstvo in spore bi lahko predstavljal koristen model, ki bi lahko pomagal pri regionalnih varnostnih zadevah.

6.6 Ustanovitev dveh centrov EU na Japonskem (center EU v Tokiu in regiji Kansai) je priložnost za mrežno povezovanje in spodbujanje razumevanja. To bi lahko vključevalo na primer naslednje dejavnosti:

- EESO bi za oba centra EU lahko predstavljal stično točko za pomoč in informacije;
- pomoč pri povezovanju tistih, ki iščejo stike (v posebne namene) na območju partnerja;

- takšna pomoč bi lahko pomenila tudi obojestranska vabila na ustrezne seminarje (ali druge dogodke) za govornike ali udeležence;
- EESO bi lahko ponudil predavanja o temah, ki so povezane z EU in pri katerih EESO sodeluje; to so postopki odločanja v EU, vloga organizacij civilne družbe na ravni EU in na nacionalni ravni, vloga socialnih partnerjev, kako se podjetja vključujejo v razprave o zakonodaji EU in kako predpise izvajajo;
- EESO bi lahko ponudil redno prakso za centre EU.

V centru EU v regiji Kansai že razmišljajo o možnostih, da bi sodelovali pri organizaciji vrste seminarjev oz. delavnic, ki bi se osredotočili na specifične teme. Obvezno označevanje živil, varstvo okolja in starajoče se prebivalstvo so zelo verjetno osrednje teme, ki bi jih lahko obravnavali na začetku.

6.7 Opozoriti je treba tudi na dejstvo, da imajo univerze (in podobne ustanove) v japonski družbi velik pomen in predstavljajo dodatno pot za krepitev vzajemnega razumevanja med organizacijami civilne družbe. Univerze lahko tudi pripomorejo k vključevanju mladih, ki so odločilni dejavnik za vzpostavitev dolgoročnih stikov.

6.8 Poleg tega bi moral EESO razmisliti o ustanovitvi majhne kontaktne skupine, ki bi predstavljala stično točko za japonske partnerje in jim zagotavljala najnovejše informacije. Medtem ko se civilni družbi dolgoročno vedno bolje spoznavata, bi bilo treba razmisliti o stalnem forumu, kot je na primer okrogla miza.

6.9 Ohraniti je treba stike s Skupnim parlamentarnim odborom EU-Japonska in tako zagotoviti razumevanje vloge civilne družbe in njenih možnosti ter — kjer je to primerno — uporabe teh možnosti v skupno dobro.

6.10 Finančna sredstva bodo kot vedno odločilnega pomena. Vendar pa stroški takšnih ukrepov ne bi smeli biti visoki in novejša tehnologije, kot so video konference in spletne telefonske storitve (tehnologija VoIP — konferenčni klici), bi lahko v veliko primerih prispevale k zmanjšanju stroškov, zlasti seveda pri stikih manjših ad hoc skupin, ki bodo mogoče ustanovljene.

V Bruslju, 16. februarja 2007.

Predsednik

Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

Dimitris DIMITRIADIS

⁽¹⁵⁾ Jezik bo — kot tudi na drugih področjih — povzročal nekaj težav.

Resolucija Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o izvajanju prenovljene lizbonske strategije

(2007/C 97/13)

Evropski svet je v sklepih predsedstva (točka 12) 23. in 24. marca 2006 pozdravil pobudo Evropskega ekonomsko-socialnega odbora za povečanje politične odgovornosti za izvajanje lizbonske strategije na ravni Skupnosti. Svet je Evropski ekonomsko-socialni odbor spodbudil k nadaljevanju svojega dela in ga zaprosil, da do začetka leta 2008 pripravi zbirno poročilo v podporo partnerstva za rast in delovna mesta. Resolucija predstavlja stališče EESO o prenovljeni lizbonski strategiji in delo EESO na tem področju:

Izvajanje prenovljene lizbonske strategije

Na seji predsedstva 14. februarja 2007 je Evropski ekonomsko-socialni odbor sklenil, da na spomladanskem vrhu predloži resolucijo. Evropski ekonomsko-socialni odbor je resolucijo sprejel na plenarnem zasedanju 15. in 16. februarja (seja z dne 15. februarja 2007) s 125 glasovi za in 10 vzdržanimi glasovi.

1. Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO) pozdravlja ukrepe Evropske komisije za spremljanje nacionalnih programov reform, ki so jih predložile države članice. EESO se kljub temu boji, da ponovni zagon lizbonske strategije leta 2005 še vedno ni uspel seznaniti javnosti s strategijo in pridobiti njene podpore. EESO poudarja, da je ključnega pomena politična odgovornost držav članic za obveznosti, ki so bile skupno dogovorjene v Svetu. Poleg omenjenih obveznosti držav članic so potrebna učinkovita partnerstva in nova zaveznitva s socialnimi partnerji ter civilno družbo. Zagotoviti je treba učinkovito upravljanje na več ravneh, vključno s posvetovanjem z zainteresiranimi stranmi, ki jih mora natančno spremljati Evropska komisija.

1.1 EESO meni, da bi sedanjo metodo ocenjevanja morali dopolniti s preglednim merjenjem uspešnosti držav članic pri izvajanju strategije. V ta namen bi morala priporočila, prilagojena posameznim državam, voditi k osredotočeni razpravi in morebitni ponovni presoji v Svetu, s čimer bi opredelili ključna področja za ukrepe v prihodnosti.

1.2 EESO meni, da je treba pri oblikovanju in izvajanju nacionalnih programov reform zagotoviti pravočasna posvetovanja z organizirano civilno družbo na nacionalni ravni, tako da vse strani prevzamejo odgovornost za proces v prizadevanju za resnično partnerstvo in sodelovanje. V državah, ki imajo nacionalne ekonomsko-socialne svete in podobne organe, bi morali ti imeti pomembno vlogo.

1.3 EESO v celoti podpira večjo usmerjenost prenovljene strategije. Letos poleti bo EESO predstavil štiri informacijska poročila o *naložbah v znanje in inovacije, potencialu podjetij, zlasti glede MSP, zaposlovanju v prednostnih kategorijah in energetski politiki za Evropo*, ki bodo osnova za zbirno poročilo Evropskemu svetu 2008. Poročilo bo pripravljeno v tesnem sodelovanju z nacionalnimi ekonomsko-socialnimi sveti in podobnimi organi, ki predstavljajo civilno družbo.

1.4 EESO poudarja, da je za celovito izvajanje prenovljene lizbonske strategije potrebna usklajena makroekonomska politika, ki aktivno spodbuja rast in zaposlovanje. Sedanje pozitivne gospodarske napovedi ne bi smele zmanjšati ciljev Sveta glede izvajanja strategije. Medsebojna odvisnost nacionalnih gospodarstev pomeni, da je treba strukturne reforme izvajati z upoštevanjem evropske perspektive. Zato bi bilo treba nacionalne programe reform vključiti v vseevropski makroekonomski politični okvir, h kateremu bi morale prispevati vse strani. Globalno ozadje je treba vedno upoštevati.

1.5 EESO poudarja, da bi bilo treba hkrati zagotavljati nenehne spremembe v industriji ter kakovost dela in življenja. Pri tem bi moral biti cilj sožitje konkurenčnosti, socialne kohezije in trajnostnega razvoja. V okviru teh prizadevanj morajo Evropa in države članice sporočiti prenovljene lizbonske strategije razlagati tako, da bodo državljani jasno razumeli njene cilje. Za to je potrebna učinkovita komunikacija, ki je doslej ni bilo.

2. Po mnenju EESO je celotna strategija dinamičen proces, ki zahteva stalno podrobno usklajevanje med državami članicami, Svetom in Evropsko komisijo. V ta namen je treba rešiti naslednja vprašanja:

2.1 na nacionalni in regionalni ravni:

— v državnih proračunih bi bilo treba jasneje opredeliti prednostne naloge, povezane z lizbonsko strategijo, vključno s potrebnimi sredstvi;

— natančno bi bilo treba pregledati celotno verigo sistemov izobraževanja in usposabljanja, vsebine na področjih splošne izobrazbe ter znanstvenega in tehničnega izobraževanja pa bi morale biti čimbolj zahtevne, da bi omogočali prilagajanje spreminjajočemu se okolju in spodbudili udeležbo državljanov, nastajanje bolj kakovostnih delovnih mest, podjetništvo in inovacije;

— treba je obravnavati demografske spremembe in njihov vpliv na finance, trg dela in zdravstvo;

- inovativna reforma trga dela bi morala temeljiti na zagotavljanju fleksivarnosti, ki spodbuja konkurenčnost in hkrati zagotavlja ustrezno socialno varnost;
- uresničiti bi bilo treba cilje iz Barcelone v zvezi z raziskavami in razvojem;
- države članice morajo učinkovito izkoristiti izmenjavo najboljših praks, ki med drugim spodbujajo konvergenco ciljev v celi Evropi.

2.2 na evropski ravni:

- Svet in Komisija bi morala določiti časovni raspored in roke za dogovorjene prednostne naloge;
- potrebna je skupna energetska politika;
- zelo pomembno je obravnavanje podnebnih sprememb;
- evropski skladi (regionalni sklad, socialni sklad in sedmi okvirni raziskovalni program) in drugi finančni instrumenti

EU, kot je okvirni program za konkurenčnost in inovacije, bi morali biti usmerjeni v prednostne naloge lizbonske strategije.

2.3 na vseh ravneh so potrebni naslednji ukrepi:

- bolj specifično in konkretno sodelovanje s socialnimi partnerji in drugimi zainteresiranimi stranmi pri oblikovanju in spremljanju ukrepov, povezanih z lizbonsko strategijo;
- agenda za boljšo zakonodajo in dobro delujoč notranji trg, ki obravnava cilje ekonomskega, socialnega in okoljskega razvoja v okviru globalnih sprememb.

3. EESO poziva Evropski svet, da v celoti podpre zgoraj predstavljen pristop in organizirano civilno družbo kot bolj dejavnega partnerja vključi v izvajanje prenovljene lizbonske strategije.

V Bruslju, 15. februarja 2007.

Predsednik

Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

Dimitris DIMITRIADIS
